

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2021

Ivan Hlinka

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Vliv koronavirové krize na mediální pokrytí tématu
klimatických změn v deníku Mladá fronta Dnes**

Bakalářská práce

Autor práce: Ivan Hlinka

Studijní program: Mediální a komunikační studia

Vedoucí práce: doc. PhDr. Barbora Osvaldová

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 4. 5. 2021

Ivan Hlinka

Bibliografický záznam

Hlinka, Ivan. *Vliv koronavirové krize na mediální pokrytí tématu klimatických změn v deníku Mladá fronta Dnes*. Praha, 2021. 46 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Barbora Osvaldová

Rozsah práce: 76 218 znaků

Abstrakt

Koronavirová krize ovlivnila způsob života na celé planetě. Kvůli rychlosti a intenzitě, s kterou se šířila, si vysloužila velkou mediální pozornost. Tento prostor jí byl věnován na úkor jiných, méně atraktivních témat. Bakalářská práce se zaměřuje na vliv, který měla pandemie onemocnění COVID-19 na mediální pokrytí tématu klimatických změn. Pomocí kvantitativní obsahové analýzy byly zkoumány relevantní texty z let 2019 a 2020. První kapitoly představují teoretický základ a vhled do problematiky. Věnují se klimatickým změnám a klimatickým extrémům, koronavirové krizi, včetně jejího průběhu v České republice a popisují základní koncepty mediální teorie, které jsou nutné pro správné uchopení tématu práce. V kapitole metodologie jsou stanoveny cíle práce, výzkumné otázky a pracovní postup. Poslední dvě kapitoly prezentují získaná data a odpovědi na položené otázky. Výsledkem práce bylo zjištění, že koronavirová krize negativně ovlivnila obsahy s tematikou klimatických změn. V absolutních číslech došlo v téměř všech kategoriích k poklesu. Výjimkou byla jenom průměrná délka textů, která se zvýšila o 7.8 %. V roce 2020 se meziročně snížil počet publikovaných relevantních obsahů o 41,5 %. Snížil se i podíl domácího zpravodajství a nejfrekventovanějším hlavním tématem byly klimatické extrémy. Snížilo se také množství výskytu obsahů na titulní straně a využití obrazové přílohy.

Abstract

The coronavirus crisis has affected the way of life on the planet. Due to the speed and intensity with which it has spread, it earned a lot of media attention. This space was given to it at the expense of other, less attractive topics. The bachelor's thesis focuses on the impact of the COVID-19 pandemic on media coverage of climate change. Using the quantitative content analysis, relevant articles from 2019 and 2020 were examined. The first chapters represent the theoretical basis and insight into the issue. They deal with climate change and climate extremes, the coronavirus crisis, including its course in the Czech Republic, and describe the basic concepts of media theory that are necessary for a proper understanding of the topic of this thesis. The methodology chapter sets out the objectives of this work, research questions, and procedures. The last two chapters present the obtained data and answers to the research questions. The result of the analysis was that the coronavirus crisis negatively affected the articles dealing with the topic of climate change. In absolute numbers, there was a decrease in almost all examined categories. The only exception was the average length of

the articles, which increased by 7.8%. In 2020, the number of published relevant articles decreased by 41.5% year-on-year. The share of domestic news also decreased, and the most frequent main topic was climate extremes. The number of articles placed on the title page and the use of visual aids has also been reduced.

Klíčová slova

klimatické změny, globální oteplování, koronavirová krize, COVID-19, konstrukce sociální reality, nastolování témat, zpravodajské hodnoty, kvantitativní obsahová analýza

Keywords

climate change, global warming, coronavirus crisis, COVID-19, construction of social reality, agenda-setting, news values, quantitative content analysis

Title/název práce

Vliv koronavirové krize na mediální pokrytí tématu klimatických změn v deníku Mladá fronta Dnes

The impact of coronavirus crisis on the media coverage of climate change topic in Czech daily newspaper Mladá fronta Dnes

Obsah

ÚVOD	1
1 KLIMATICKÉ ZMĚNY	3
1.1 UPŘESNĚNÍ POJMŮ	3
1.1.1 <i>Globální oteplování</i>	3
1.1.2 <i>Klimatické změny</i>	4
1.2 PŘÍKLADY KLIMATICKÝCH EXTRÉMŮ V ROCE 2019 A 2020	5
1.2.1 <i>Požáry</i>	5
1.2.2 <i>Povodně</i>	6
1.2.3 <i>Tropické bouře</i>	6
2 KORONAVIROVÁ KRIZE	7
2.1 POČÁTEK PANDEMIE	7
2.2 COVID-19 v ČR.....	8
2.2.1 <i>Prvotní reakce Česka</i>	8
2.2.2 <i>Nouzový stav a první vlna</i>	9
2.2.3 <i>Druhá vlna</i>	10
2.2.4 <i>Koronavirus v roce 2021</i>	11
3 MEDIÁLNÍ TEORIE	12
3.1 KONSTRUKCE SOCIÁLNÍ REALITY	12
3.2 NASTOLOVÁNÍ TÉMAT A GATEKEEPING.....	13
3.3 ZPRAVODAJSKÉ HODNOTY	14
4 METODOLOGIE VÝZKUMU	16
4.1 CÍL PRÁCE A HLAVNÍ VÝZKUMNÁ OTÁZKA.....	16
4.2 VEDLEJŠÍ VÝZKUMNÉ OTÁZKY A HYPOTÉZY	17
4.3 ZKOUMANÝ VZOREK, PROMĚNNÉ, PROCES ZAZNAMENÁNÍ DAT	18
4.3.1 <i>Zkoumaný vzorek</i>	18
4.3.2 <i>Proměnné a proces zaznamenání dat</i>	20
5 KOMPATIVNÍ OBSAHOVÁ ANALÝZA A PREZENTACE VÝSLEDKŮ	22
5.1 KVANTITATIVNÍ OBSAHOVÁ ANALÝZA	22
5.2 PREZENTACE VÝSLEDKŮ A KOMPARECE DAT.....	22
5.2.1 <i>Analýza obsahů s tematikou klimatických změn</i>	23
5.2.1.1 <i>Množství relevantních mediálních obsahů</i>	23
5.2.1.2 <i>Mediální pokrytí z hlediska data vydání</i>	23
5.2.1.3 <i>Důležitost věnovaná obsahu</i>	24
5.2.1.4 <i>Délka textů</i>	26
5.2.1.5 <i>Hlavní téma</i>	26
5.2.1.6 <i>Geografická blízkost obsahů</i>	29
5.2.2 <i>Analýza proměnných souvisejících s koronavirovou krizí</i>	31
6 ODPOVĚDI NA STANOVENÉ VÝZKUMNÉ OTÁZKY	35
ZÁVĚR	39
SUMMARY	41
SEZNAM GRAFŮ	43
POUŽITÁ LITERATURA	44

Úvod

Na začátku roku 2020 zastihlo onemocnění COVID-19 planetu nepřipravenou a vyústilo do pandemie, která v moderní společnosti nemá obdoby. V současnosti koronavirová krize představuje ohrožení na úrovni globálních problémů jako jsou hladomor nebo klimatické změny. Tato krize je však atypická ve svém rychlém dopadu na celou společnost a v důsledku toho si vysloužila i patřičnou pozornost. Je tedy v přímém kontrastu ke klimatickým změnám, které sice představují velké nebezpečí, ale v dnešní době neovlivňují všechny, přichází postupně a hlavně pomalu. Právě intenzita, s kterou tato krize nastoupila, by mohla přispět k tomu, že z mediálního prostředí částečně vytlačí některá méně atraktivní témata.

Cílem mé bakalářské práce je zjistit, jaký vliv měla koronavirová krize na mediální prostor v ČR, a to v souvislosti s mediálními obsahy, které referují o klimatických změnách. Motivace k provedení tohoto výzkumu vychází ze zkušenosti, že v České republice jsou globální oteplování a klimatické změny stále považovány za kontroverzní témata. Čtenáři sice dostávají porci textů s tímto obsahem, ale není to na pravidelné bázi a v kvalitě, kterou si tak vážné téma zaslouží. Zde zmíněné důvody mě vedou k předpokladu, že mediální pokrytí klimatických změn, jakožto neatraktivního tématu, může být negativně ovlivněno právě probíhající koronavirovou krizí.

Původní návrh výzkumu počítal se sledovaným obdobím 3 let a s analýzou 3 českých deníků. Z důvodu omezené kapacity a časových možností byl rozsah práce výrazně omezen. Sledované období se snížilo na 2 roky, konkrétně 2019 a 2020 a analýza byla vykonaná na jednom deníku. Ten měl splňovat 2 podmínky, a to vysokou čtenost, která souvisela s jeho dopadem na společnost a zpravodajství, které pravidelně referuje o klimatických změnách. Prvním návrhem byl deník Blesk, který je nejčtenějším deníkem v ČR, avšak ten nesplňoval druhou podmínku. Z tohoto důvodu byla vybrána Mladá fronta Dnes (MF Dnes), která zabírá v čtenosti druhou příčku.

Jako nejvhodnější metodu na analýzu velkého množství dat jsem zvolil kvantitativní obsahovou analýzu. K zodpovězení hlavní výzkumné otázky sloužili vedlejší otázky a s nimi související hypotézy. S ohledem na formulované hypotézy jsem se při analýze mediálních obsahů zaměřoval na prostor a důležitost, které jim byly přiděleny, rozsah, hlavní téma a geografickou blízkost. Dával jsem je také do souvislosti s vývojem koronavirové krize, který

byl zastoupen množstvím přírůstků nakažených a počtem publikovaných textů s koronavirovou tematikou. Komparace dat byla důležitou součástí prezentace výsledků.

Práce je strukturována do kapitol, které na sebe navzájem logicky navazují. První 3 kapitoly se snaží o krátký vhled do zkoumané problematiky a poskytují základní informace o klimatických změnách, koronavirové krizi a mediální teorii. Čtvrtá kapitola je přehledem pracovního postupu, který jsem použil při analýze. Jsou zde formulovány hlavní cíle práce, proměnné a jejich hodnoty. Pátá kapitola popisuje využitou metodu a jsou zde prezentována získaná data. Šestá kapitola poskytuje odpovědi na výzkumné otázky.

V této práci jsem se snažil využít širokou paletu zdrojů, a to vše od zpravodajských obsahů, odborných článků a webů, slovníků, encyklopedií až po odborné knihy z oblasti klimatických změn a mediálních studií. V kapitole o klimatických změnách jsem se snažil uvést i pohled těch, kteří popírají antropogenní vliv na zhoršující se situaci. Problémem bylo najít kvalitní literaturu v souvislosti s onemocněním COVID-19. Snažil jsem se o nalezení odborných článků, avšak většina publikací, které jsem našel, byla zaměřena na medicínské hledisko. Musel jsem se tak spolehnout hlavně na oficiální instituce z oblasti veřejného zdraví, které byly zdrojem širokého spektra informací.

1 Klimatické změny

1.1 Upřesnění pojmů

Pro správné uchopení tématu této bakalářské práce je nutné krátké seznámení se základními pojmy, které souvisí s problematikou klimatických změn. Navzdory tomu, že se vědecké kruhy zabírají tímto tématem už mnoho let, se v laické veřejnosti objevuje časté zaměňování jednotlivých pojmů, které nejsou rovnocenné a ve výsledku mohou vést k vyvození nesprávných závěrů.

Mezi nejčastěji zaměňované pojmy patří klimatické změny a globální oteplování. Do jisté míry za to mohou i média, která tyto dva koncepty využívají v nesprávném kontextu a vytvářejí tak v běžné populaci dojem, že se jedná o synonyma. K tomuto omylu může docházet i kvůli tomu, že jsou se sebou úzce spjatá.

1.1.1 Globální oteplování

Globální oteplování, jak již název napovídá, představuje dlouhodobé zvyšování průměrné teploty planety. Důvodem stoupající teploty jsou přirozené přírodní cykly, které se na naší planetě vyskytují. Dochází tak ke střídání mezi dobou ledovou a interglaciálem neboli dobou meziledovou. Interglaciál představuje teplejší období mezi dvěma dobami ledovými, během kterého dochází k zvyšování teploty a tání ledovců. S nadcházející dobou ledovou naopak teplota klesá.¹

V dnešní době se však velké množství vědců shoduje na tom, že současné oteplování klimatu není způsobeno jen přirozenými jevy, ale je urychleno i antropogenní činností. Tato teorie má i své odpůrce, kteří naopak tvrdí, že klima je ovlivňováno stejnými procesy, jaké probíhaly i v minulosti a činnost člověka v nich nehraje žádnou roli. Podle nich také neexistují důkazy o korelaci mezi změnou teploty v závislosti na koncentraci oxidu uhličitého (CO₂)². Obviňují ICCP (Intergovernmental Panel on Climate Change) z využívání starých modelů o vlivu CO₂ na teplotu klimatu. Opírají se například o práce Lightfoota, Mamera a Barretta, podle kterých je vliv CO₂ jako skleníkového plynu minimální, a to v porovnání s vodními parami, které zodpovídají za 96 % celkového účinku skleníkových

¹ PHILANDER, George S., 2012. *Encyclopedia of Global Warming and Climate Change: Second edition*. 2nd ed. Thousand Oaks: SAGE Publications, s. 640-645. ISBN 978-1-4129-9261-9.

² MARAHOSY, Jennifer, ed., 2017. *Climate Change: The Facts 2017*. Melbourne: Institute of Public Affairs, s. 2-3. ISBN 978-0-909536-03-9.

plynů³.

Obhájci teorie vlivu antropogenní činnosti člověka na globální oteplování odmítají, že přirozeně probíhající jevy by byly schopny dosáhnout tak rychlého zvýšení teploty klimatu, jaké bylo zaznamenáno v posledních dvou stoletích. Také upozorňují na to, že k zrychlení dochází přibližně od období průmyslové revoluce, která přispěla k nárůstu koncentrace CO₂. I zde probíhají diskuze o skutečném podílu viny oxidu uhličitého na stav globálního oteplování a dochází k postupným korekcím na základě aktuálních dat, ale hodnoty se nepřibližují těm, které prezentují odpůrci⁴.

1.1.2 Klimatické změny

Druhým zaměřovaným pojmem jsou klimatické změny, které také představují přirozený jev. Klimatický systém jako celek představuje z dlouhodobého hlediska stabilní soustavu, ve které existuje velká variabilita a vyskytují se zde krátkodobé extrémy. Z tohoto důvodu je nutné nahlížet na klimatické změny, tedy na změny v klimatickém systému, jako na dlouhotrvající variace, které se vymykají průměrným hodnotám minimálně v řádu několika desítek let.⁵

Příkladem přirozené globální klimatické změny je již zmiňované střídání doby ledové a interglaciálu, které je způsobeno změnou průměrné teploty planety. Dochází k němu na základě variací v orbitě Země. To má přímý vliv na množství solární energie, které planeta absorbuje. Tyto změny jsou velmi pomalé. Existují však i přírodní jevy, které jsou schopné dosáhnout extrémně rychlých globálních změn klimatu. Z historie Země můžeme jako příklady sloužit erupce supervulkánů nebo Chicxulubský meteorit, který dopadl do oblasti Mexického zálivu přibližně před 66 miliony lety.

Důvodem, proč se klimatické změny dostávají do pozornosti vědců, médií a společnosti je rychlost, s jakou k těmto jevům dochází. Většina odborníků se shoduje v tom, že za akceleraci může právě lidská aktivita, a hlavním důvodem je produkce velkého množství CO₂ a jiných skleníkových plynů. Gaffney a Steffen ve své studii uvedli, že díky lidské

³ MARAHOSY, pozn. 2, s. 282-294.

⁴ PHILANDER, George S., 2012. *Encyclopedia of Global Warming and Climate Change: Second edition*. 2nd ed. Thousand Oaks: SAGE Publications, s. 645-649. ISBN 978-1-4129-9261-9.

⁵ MATHEZ, Edmond A. a Jason E. SMERDON, 2018. *Climate Change: The Science of Global Warming and Our Energy Future*. 2nd ed. New York: Columbia University Press, s. 19-26. ISBN 9780231172837.

aktivitě stoupla rychlost produkce oxidu uhličitého 250krát⁶.

Kromě globálního oteplování můžeme pozorovat i další klimatické změny. Patří k nim oteplování oceánů, tání ledovců, zvyšování hladiny moří, extrémní výkyvy počasí a acidifikace oceánů. Jednotlivé jevy jsou navzájem propojené a ovlivňují se. Zvyšující se teplota vede k ohřívání oceánu a k tání ledovců, které pak způsobuje zvýšení hladiny oceánu. Stoupající teplota vody a nárůst objemu vody z ledovců v oceánu způsobují změny proudění oceánu. To má přímý vliv na počasí a dochází k vzniku extrémů. Acidifikace je výsledkem zvýšené koncentrace CO₂ v atmosféře, která přispívá i ke globálnímu oteplování.

1.2 Příklady klimatických extrémů v roce 2019 a 2020

Klimatické extrémy jsou krátkodobé jevy, během kterých se klima vymyká běžnému stavu. Při některých extrémech, jako jsou například povodně nebo sucha, dochází k vytvoření až akumulací menších jevů, které samy o sobě nemusí představovat riziko. Dopady extrémů závisí od lokality, v které se vyskytují. Tropická bouře, která vznikne a zanikne nad oceánem, má minimální dopady v porovnání s bouří, která se dostane na pevninu. Také horký den v tropech může mít menší vliv na obyvatele nežli stejně horký den v mírném pásmu. Mezi klimatické extrémy patří například již zmíněné povodně a sucha, dále vichřice, tropické bouře a vlny veder⁷.

1.2.1 Požáry

Kalifornie i Austrálie se každoročně setkávají s dlouhým obdobím sucha. Nedostatek srážek pak vede k vzniku velkého množství požárů. Jen za rok 2020 jich v Kalifornii vypuklo téměř 10 000 a shořelo území o rozloze přibližně 4 250 000 akrů⁸. V průběhu téhož roku se dostalo až 6 z nich do statistiky 20 největších kalifornských požárů. Hasiči také bojovali s historicky největším požárem, který tento stát zasáhl a samotný pohltil oblast velkou přes jeden milion

⁶ GAFFNEY, Owen a Will STEFFEN, 2017. *The Anthropocene equation*. The Anthropocene Review. 4(1), s. 53-61.

⁷ SENEVIRANTE, Sonia I., Neville NICHOLLS, David EASTERLING, Clare M. GOODESS, Shinjiro KANAE, James KOSSIN, Yali LUO, Jose MARENCO, Kathleen MCINNES, Mohammad RAHIMI, Markus REICHSTEIN, Asgeir SORTEBRG, Carolina VERA a Xuebin ZHANG. *Changes in climate extremes and their impacts on the natural physical environment*. In: *Managing the Risks of Extreme Events and Disasters to Advance Climate Change Adaptation*. Cambridge: Cambridge University Press, 2020, s. 111-120.

⁸ California Department of Forestry and Fire Protection. *2020 Incident Archive* [online]. [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.fire.ca.gov/incidents/2020/>

akrů⁹.

Austrálie v roce 2020 taky zaznamenala rekordní škody na majetku a životním prostředí v souvislosti s požáry, které se rozléhaly na ploše 46 milionů akrů. Došlo také k velkému zhoršení kvality ovzduší na rozsáhlém území. Podle odhadů IPCC by se do roku 2050 mohl zvýšit počet dnů, během kterých hrozí riziko požárů o 5-100 %¹⁰.

1.2.2 Povodně

V roce 2020 došlo v důsledku dlouhotrvajících monzunových dešťů na území Číny k rozsáhlým povodním, které se vyrovnaly rekordu z roku 1998. Průměrné množství srážek dosáhlo druhou nejvyšší hodnotu od roku 1961. O život přišlo několik set lidí a bylo zničeno přes 1,4 milionu obydlí¹¹.

Povodně jsou častým jevem i v Evropě. V listopadu 2019 zasáhly Benátky nejhorší záplavy od roku 1966. Hladina vody dosahovala na některých místech až 187 cm a povodně zasáhly 80 % rozlohy města. Škody dosáhly několika set milionů eur¹².

1.2.3 Tropické bouře

Extrémní aktivita byla zaznamenána během sezóny hurikánů v Atlantiku v roce 2020, která trvá od začátku června do konce listopadu. V průběhu tohoto období vzniklo 30 pojmenovaných bouří, z toho 12 jich zasáhlo pobřeží Spojených států. Je to druhý nejvyšší počet bouří v historii. Průměru se vymykala i síla jednotlivých bouří. Třináct bouří se proměnilo v hurikán a z toho 6 bylo charakterizováno jako silné hurikány (z angl. major hurricanes), které dosahují rychlosti větru přes 178 km/h¹³.

⁹ Insurance Information Institute. *Facts + Statistics: Wildfires* [online]. [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.iii.org/fact-statistic/facts-statistics-wildfires>

¹⁰ NUCCITELLI, Dana. *How climate change influenced Australia's unprecedented fires*. Yale Climate Connections [online]. 17. ledna 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://yaleclimateconnections.org/2020/01/how-climate-change-influenced-australias-unprecedented-fires/>

¹¹ Global Times. *China experiences 21 large-scale floods in 2020, setting historical record*. Global Times [online]. 23. září 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.globaltimes.cn/content/1201803.shtml>

¹² HUGHES, Rebecca Ann. *Venice 1 Year On From Devastating Flooding: No More Acqua Alta?* Forbes [online]. 12. listopadu 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/rebeccahughes/2020/11/12/venice-1-year-on-from-devastating-flooding-no-more-acqua-alta/?sh=688a97df4809>

¹³ BLACKWELL, Jasmine. *Record-breaking Atlantic hurricane season draws to an end: Improved forecasts, extensive preparedness helped protect lives and property*. National Oceanic and Atmospheric Administration: U.S. Department of Commerce [online]. 24. listopad 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.noaa.gov/media-release/record-breaking-atlantic-hurricane-season-draws-to-end>

2 Koronavirová krize

2.1 Počátek pandemie

První informace o klastru pneumonie v Číně zprostředkovala Světová zdravotnická organizace (WHO, z angl. World Health Organization) začátkem ledna 2020 na sociální síti Twitter. Ve zprávě uvedla, že probíhá vyšetřování zdroje nákazy¹⁴.

WHO 12. ledna informovala, že se čínským vědcům podařilo izolovat genetickou sekvenci nového koronaviru (nCoV). Tato informace měla být nápomocná při vytváření diagnostických setů pro detekci daného viru. Jako možný zdroj nákazy byl identifikován trh s mořskými plody ve Wuchanu. WHO reagovala na možné riziko opatrně a jelikož nebyl do té doby pozorován přenos z člověka na člověka, doporučovala ostražitost jenom v případě výskytu symptomů u pacientů s pozitivní cestovatelskou anamnézou¹⁵. Den poté oznamují thajské úřady první výskyt nového onemocnění mimo území Číny.

Do Číny byla vyslána komise, které měla vyhodnotit úroveň bezpečnostního rizika, které představovala pro veřejnost nová nemoc. Navzdory tomu, že již v tomto období byl sledován limitovaný mezilidský přenos viru 2019-nCoV, komise nevydala jasné stanovisko a požadovala na vyhodnocení dalších 10 dnů. Již po dvou dnech však dosáhla konsenzu a zhodnotila, že nové onemocnění představuje bezpečnostní riziko pro veřejné zdraví na mezinárodní úrovni. V tomto období se však počet nakažených vyšplhal z původních 41 případů (údaj ze začátku ledna) na 7818. Z tohoto počtu bylo 82 případů hlášeno mimo Číny, a to až z 18 různých zemí, kde byl také potvrzen přenos z člověka na člověka. Bylo také evidováno 170 úmrtí¹⁶.

Podle vypracovaných předpisů, které mají zamezit stigmatizaci určité geografické lokality, zvířecího přenašeče apod.¹⁷, WHO 11. února přejmenovala nemoc na COVID-19 a původce

¹⁴ World Health Organization (WHO). #China has reported to WHO a cluster of #pneumonia cases... [online]. 4. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://twitter.com/WHO/status/1213523866703814656>

¹⁵ World Health Organization. Novel Coronavirus – China [online]. 12. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.who.int/csr/don/12-january-2020-novel-coronavirus-china/en/>

¹⁶ World Health Organization. Novel Coronavirus(2019-nCoV): Situation Report - 10 [online]. 30. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200130-sitrep-10-ncov.pdf?sfvrsn=d0b2e480_2

¹⁷ Je nutno dodat, že i navzdory těmto snahám dochází ke stigmatizaci koronaviru, který se v určitých kruzích označuje jako *čínský virus*, a to i přičiněním bývalého prezidenta Spojených států, Donalda Trumpa. Díky jeho vyjádřením dochází k stigmatizaci lidí s asijským původem. Kromě Asiatů jsou stigmatizovaná i zvířata, netopýři nebo domácí mazlíčci, jelikož jsou možnými přenašeči viru SARS-CoV-2.

nemoci na SARS-CoV-2 (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2). O měsíc později, 11. března 2020, vyhlásila WHO pandemii nemoci COVID-19. V tom čase přesáhl počet nakažených hranici 120 000 a bylo zaznamenáno 4 368 úmrtí. Případy onemocnění byly hlášeny z více než 50 zemí světa¹⁸.

2.2 COVID-19 v ČR

2.2.1 Prvotní reakce Česka

Zvyšující se počty nakažených v Číně a ostatních zemích vyvolaly reakci i v České republice. Již v lednu byly v pohotovosti orgány zodpovědné za ochranu veřejného zdraví, tedy ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice, státní zdravotní ústav a zdravotní ústavy. Tuto skutečnost uvedl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch 26. ledna na první mimořádné konferenci, která se uskutečnila na Letišti Václava Havla v Praze. Zároveň představil první opatření, která Česká republika zavedla a která měla spíše preventivní charakter. Ubezpečil také, že země spolupracuje i s ostatními státy, Evropskou unií a WHO¹⁹.

První restriktivní opatření byla přijata na začátku února. Ministr zdravotnictví Adam Vojtěch přijal nařízení, kterým zakázal všechny přímé lety z Číny na všechna mezinárodní letiště v ČR. Hygienická stanice hlavního města Prahy vydala nařízení pro pražské vysoké školy, které se týkalo studentů a pedagogů přijíždějících z Čínské lidové republiky. Tyto osoby se musely izolovat a nezúčastňovat se na výuce²⁰.

Navzdory restrikcím napříč Evropskou unií došlo i v ní k šíření nového viru. Nejzávažnější situace byla v Itálii. Z tohoto důvodu vydalo předsednictvo Bezpečnostní rady státu (BRS) prohlášení, ve kterém nedoporučovalo cestovat do postižených oblastí, jmenovitě do Lombardie a Benátska. Rozhodnutím ministra Vojtěcha byla také vytvořena Ústřední epidemiologická komise, která poprvé zasedala 27. února. Projednala aktuální situaci šíření

¹⁸ World Health Organization. *WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard* [online]. [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/>

¹⁹ Ministerstvo zdravotnictví ČR. *Tisková konference k aktuální situaci v souvislosti s výskytem onemocnění koronavirem v Evropě*. Youtube [online]. 26. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=nXrd-0VnPY>

²⁰ JÁGROVÁ, Zdeňka. *V rámci předběžné opatrnosti pražská hygiena nařídila pražským vysokým školám poskytovat výuku a ubytování čínským studentům plnění mimořádných protiepidemických opatření*. Hygienická stanice hlavního města Prahy [online]. 10. února 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: http://www.hygpaha.cz/dokumenty/v-ramci-predbezne-opatrnosti-prazska-hygiena-naridila-prazskym-vysokym-skolam-poskytujicim-vyuku-a-ubytovani-cinskym-studentum-plneni-mimoradnych-protiepidemickych-opatreni-4562_4562_161_1.html

koronaviru v Evropě a připravenost Česka na případnou mimořádnou situaci²¹.

2.2.2 Nouzový stav a první vlna

I přes zavedená opatření byly 1. března 2020 potvrzeny první tři případy koronaviru v ČR. Všechny nakažené osoby přicestovaly z Itálie a byly izolovány na dvou infekčních klinikách. Další den byly BRS přijaty další restriktce. Jednalo se o zákaz přímých mezinárodních letů z Jižní Koreje a koronavirem zasažených oblastí Itálie. Byla také zakázána přítomnost diváků na Světovém poháru v biatlonu v Novém Městě na Moravě²².

Nepříznivý vývoj situace v Evropě způsobil paniku mezi občany. Respirátory a dezinfekce byly beznadějně vyprodány. Z tohoto důvodu začalo platit další opatření, které zakazovalo vývoz těchto artiklů mimo území České republiky a u respirátoru FFP3 i prodej jiným než zdravotnickým a sociálním zařízením a orgánům veřejné správy. Vykupování zboží se nevyhnuly ani supermarkety a zákazníci se soustředili zejména na trvanlivé potraviny a hygienické potřeby.

V následujících dnech přibývaly další restriktce. Mezi nejzásadnější patřily omezení účasti na hromadných akcích na maximálně 100 osob, zákaz návštěv u poskytovatelů zdravotní lůžkové péče a zákaz osobní účasti na výuce na základních, středních, vysokých i vyšších odborných školách. Z důvodu šířícího se onemocnění vyhlásila vláda ČR 12. března nouzový stav pro celé území republiky. Bylo to den poté, co WHO charakterizovala COVID-19 jako pandemii. Krok vlády byl však veřejností ostře kritizován. Podle mnohých mohl zabránit vyprodání zdravotnického materiálu, pokud by nepřišel příliš pozdě. Vinen byl premiér Andrej Babiš, který vyhlášení nouzového stavu odmítl již 2. března, když svůj návrh podal ministr vnitra Jan Hamáček²³.

V průběhu března došlo ještě k uzavření některých obchodů a restaurací, omezení volného pohybu a uzavření hranic a k nařízení povinné ochrany obličeje. Zakázáno bylo také

²¹ ŠTĚPANYOVÁ, Gabriela. *Na Ministerstvu zdravotnictví zasedla kvůli koronaviru Ústřední epidemiologická komise* [online]. 27. února 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/na-ministerstvu-zdravotnictvi-zasedla-kvuli-koronaviru-ustredni-epidemiologicka-komise-uvnitru-videozaznam-tiskove-konference/>

²² ŠTĚPANYOVÁ, Gabriela. *Ochranná opatření Ministerstva zdravotnictví z důvodu šíření koronaviru ruší lety z Jižní Koreje a severu Itálie* [online]. 2. března 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/ochranna-opatreni-ministerstva-zdravotnictvi-z-duvodu-sireni-koronaviru-rusi-lety-z-jizni-koreje-a-severu-italie/>

²³ ŽÁK, Michal. *Hamáček navrhne vládě vyhlášení nouzového stavu. Podle Babiše k tomu není důvod*. IROzhlas [online]. 2. března 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.irohlas.cz/zpravy-domov/hamacek-vlada-opatreni-koronavirus-nouzovy-stav_2003021140_miz

shromažďování na veřejnosti ve více než dvou lidech. První obětí koronaviru v Česku byl 95letý muž, který zemřel 22. března. Trpěl i jinými zdravotními potížemi²⁴. Do konce měsíce se na našem území potvrdilo přes 3 000 nakažených lidí. První vlna dosáhla svůj vrchol denního počtu nakažených 27. března, kdy bylo zaznamenáno 377 nových případů.

V dubnu dochází k postupnému snižování denních přírůstků nově nakažených, navzdory tomu je situace vážná a nouzový stav je prodloužen a trvá až do 17. května. Největší počet lidí s nemocí covid-19 byl během první vlny v období Velikonoc. Nakažených bylo tehdy 4863 osob²⁵. Postupně se zmírňují opatření, otevírají se hranice některých států, nákupní centra i restaurace. Na konci května se ruší i povinnost nosit roušky.

V průběhu léta se situace mírně stabilizovala. Vláda je podle slov premiéra Babiše připravena na další vlnu, ale opozice jí vyčítá absenci strategického plánu. Ohniska nákazy jsou lokálního charakteru a vláda se snaží držet opatření na regionální úrovni. Premiér Babiš odmítá opětovné zavádění plošných opatření. Jedním z největších medializovaných ohnisek byl pražský klub Tachtle Mechtle. Kvůli narozeninové oslavě se nakazilo téměř 200 osob²⁶. Situace se zhoršovala v Moravskoslezském kraji, zejména na Karvinsku. Z tohoto důvodu byla v celém kraji opět zavedena některá opatření, včetně nošení roušek a omezené kapacity osob na hromadných akcích. Kvůli těmto opatřením byl zrušen NeFestival v Ostravě, který byl náhradou za Colours of Ostrava. Za to si ministr zdravotnictví i krajská hygienička Svrčinová vysloužili tvrdou kritiku.

2.2.3 Druhá vlna

Začátkem srpna opět narůstá počet nakažených. Reprodukční číslo se dostává nad hodnotu 1,2 a značí tak nastupující druhou vlnu. Dochází k neshodám ve vládě. Premiér Babiš kritizuje přijatá opatření až po jejich zveřejnění ministrem zdravotnictví, což způsobuje nepřehlednost a chaos v důsledku jejich rušení nebo vytváření mnoha výjimek. Navzdory předchozím vyjádřením se zavádí i plošná opatření.

²⁴ PŘÁDOVÁ, Daniela a Anita MEJZROVÁ. *První oběť koronaviru v Česku. „Zemřel spíš s ním než na něj“*. Seznam Zprávy [online]. 22. března 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prvni-obet-koronaviru-v-cesku-zemrel-spis-s-nim-nez-na-nej-95032>

²⁵ VOJÍŘ, Aleš a Michal JANKO. *Česko má za sebou první vlnu koronaviru: jsou tři scénáře, co se může dít dál*. Deník.cz [online]. 5. května 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/cesi-v-cislech/prvni-vlna-koronaviru.html>

²⁶ ČTK. *Divka, která šířila nákazu v klubu Tachtle Mechtle, je terčem nenávislných reakcí*. Aktuálně.cz [online]. 3. srpna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: [https://zpravy.aktualne.cz/domaci/divka-ktera-sirila-nakazu-v-klubu-techtle-mechtlet-je-tercem/r-649984bad56511ea842f0cc47ab5f122/](https://zpravy.aktualne.cz/domaci/divka-ktera-sirila-nakazu-v-klubu-techtle-mechtlet-je-tercem-r-649984bad56511ea842f0cc47ab5f122/)

V září je zaznamenán vysoký nárůst počtu nakažených. Na vážnou situaci v Česku upozorňuje i samotná WHO, podle které se ve dvoutýdenním intervalu zvednul počet nakažených o 75 %²⁷. Adam Vojtěch odstoupil ze své funkce a novým ministrem zdravotnictví se stává Roman Prymula. 30. září byl odsouhlasen druhý nouzový stav s platností od 5. října. Oproti srpnu se ke konci měsíce zvednul počet nakažených téměř o trojnásobek, a to na 66 032²⁸.

Situace se v říjnu nadále zhoršuje. Česko se stává rizikovou krajinou. Zavádějí se přísná opatření, včetně zákazu sportovních, kulturních i volnočasových akcí. Omezuje se fungování úřadů, školských zařízení, restaurací a do platnosti vstupuje i noční zákaz vycházení. Z premiéra první vlny se ČR dostává na první místo v množství nových případů v přepočtu na milion obyvatel. Roman Prymula je nahrazen na postu ministra zdravotnictví poté, co porušil vlastní protiepidemická opatření a byl fotografem zachycen v nočních hodinách v jedné z pražských restaurací. Novým ministrem se stává Jan Blatný. Celkový počet nakažených na konci října je již přes 300 000 a denní přírůstky se pohybují kolem 13 000 osob.

V listopadu dochází k postupnému snižování denních přírůstků a snižuje se i počet aktivních případů. Situace však zůstává nadále vážná. Ministr Blatný zavádí protiepidemický systém PES. Navzdory protestům odborníků vláda tento systém pozměnila a začala s rozvolňováním opatření v předvánočním období. Počty nových i aktivních případů začaly opět stoupat. Prodlužuje se nouzový stav a PES se dostává ke konci roku na pátý, tedy nejpřísnější stupeň pohotovosti. Za rok 2020 je zaznamenáno v ČR přes 700 000 případů onemocnění COVID-19, z toho téměř 12 000 osob této nemoci podlehl²⁹.

2.2.4 Koronavirus v roce 2021

Rostoucí trend počtu nakažených pokračuje až do poloviny ledna 2021. Denní přírůstek dosahuje maxima kolem 18 000 nakažených osob, přičemž se nenačítá kapacita testování a pozitivní je téměř každý druhý test. Druhá vlna dosáhla svého maxima 14. března 2021,

²⁷ World Health Organization (WHO): Country Office in the Czech Republic. *[Testování, trasování kontaktů a izolace...]*. Facebook [online]. 7. září [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/WHOCesko/posts/3315115631902794>

²⁸ Ministerstvo zdravotnictví ČR. *Celkový (kumulativní) počet osob s laboratorně prokázaným onemocněním COVID-19 dle KHS*. Onemocnění aktuálně [online]. [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19/prehledy-khs>

²⁹ Ministerstvo zdravotnictví ČR. pozn. 28

kdy bylo v ČR přes 160 000 aktivních případů COVID-19. Nouzový stav přestal platit 11. dubna 2021, tedy po 188 dnech. K tomuto dni bylo za období od vypuknutí nákazy v ČR evidováno 1 561 134 případů onemocnění COVID-19, z toho se vyléčilo 1 485 129 pacientů a nemoci podlehl 28 046 osob³⁰.

3 Mediální teorie

3.1 Konstrukce sociální reality

Sociální realita je přeneseným obrazem skutečné „přírodní“ reality. Dochází k jejímu pokřivení vlivem jedinců, kteří se v ní nacházejí a svojí přítomností a aktivitou ji ovlivňují. Jedná se tedy o sociální konstrukt. Jedinci představují „*vědomě jednající společenské bytosti. Ačkoli se rodí do již hotového sociálního světa a jsou jím formováni, zároveň svým jednáním tento svět spoluutvářejí, udržují, reprodukují i proměňují.*“³¹

Sociální realita má v rámci daného společenství určité společné črty, o kterých se jedinec učí buď přímo od dalších členů společenstva nebo svým vlastním pozorováním a prožíváním dané reality. Právě různé zkušenosti, úroveň získaných vědomostí, ale i vlastní motivy jedinců způsobují, že vnímání reality je pro jednotlivce subjektivní.

Mezi nejvlivnější sociální aktéry patří masová média. Ani média však nemají schopnost zobrazit „skutečnost“ a jedná se jen o její interpretaci. Dochází tak k vytváření sociální neboli mediální reality. Jejím nosičem jsou mediální obsahy, které jsou prezentovány před publikem. Na straně publika dochází k interpretování těchto obsahů a k přebrání mediálních významů, které se pro něj stávají skutečností. „*Realita podléhá permanentnímu procesu srovnávání s mediální produkcí a bloky skutečnosti, které nemají mediální předobraz, z kategorie „skutečnost“ vypadávají, nejsou registrovány, není jim připsán status reality.*“³²

Média dokážou reprezentovat realitu, která překračuje hranice času a prostoru, a tedy i samotnou schopnost publika interpretovat tuto skutečnost na základě své vlastní zkušenosti. Jedinci přijímající mediální obsahy tak přichází o možnost ověření prezentované reality na základě komparace s vlastní skutečností³³. Existuje zde možnost porovnání reprezentací

³⁰ Ministerstvo zdravotnictví ČR. pozn. 28.

³¹ SEDLÁKOVÁ, Renáta, 2014. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, s. 39-40. ISBN 9788024735689.

³² REIFOVÁ, Irena et al., 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, s.107. ISBN 80-7178-926-7.

³³ GROLL, Tomáš. *Mediální obraz lobbingu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2010. s. 12. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota,

stejné skutečnosti v různých mediálních obsazích. Jedinec se tím však stává závislým na médiu prezentované realitě.

Produkce mediálních obsahů, které se táto práce věnuje, je založena na dodržování mediálních technik a zavedených postupů. To znamená, že i obraz reality, který je v sděleních reprezentován, je ovlivněn těmito procesy. Dochází zde k prosazování dominantní ideologie, která představuje soubor určitých hodnot, názoru a postojů. „*Média vnášejí do zpravodajských sdělení dominující hodnoty společnosti, v níž působí, a činí to tak, jako by tyto hodnoty byly „přirozenou“ součástí samotné reality.*“³⁴ Je tedy potřebné zohlednit, že ideologie, která je vložena do konstruktů nesouvisí se samotnou událostí a nereprezentuje přírodní skutečnost, ale je zde uměle zanesena mediální institucí a představuje její postoje a její pohled na sociální realitu.

Pro hlubší pochopení procesů, které se využívají při konstruování mediálních obsahů, je nutné popsat koncept *nastolování témat (agenda-setting)* a *gatekeepingu*.

3.2 Nastolování témat a gatekeeping

Je nutné si uvědomit rozměry světa a množství událostí, které se v něm odehrávají. Pro média je proto nemožné zachytit, zpracovat a zprostředkovat všechny tyto informace. K publiku se tak dostanou jen útržky, které přešly komplexním mechanismem tvorby zpravodajských obsahů. Základním principem, který se využívá při tvorbě médiu konstruované reality, je selekce neboli nastolování témat. Dochází tedy k výběru témat z velké množiny „mimomediálních“ událostí, které se odehrávají v přírodní realitě a vytváří se menší množina událostí, která bude médiu zpracovaná na mediální obsahy a bude představovat mediální realitu.³⁵ K vytváření mediální skutečnosti, hlavně v oblasti seriózního zpravodajství, tedy dochází na základě selektivního procesu, nikoli deformací samotné události. Zpravodajské obsahy jsou tedy „*reflexí událostí skutečného světa.*“³⁶

McCombs uvádí, že první nepřímá zmínka o konceptu, který označuje jako agenda-setting, se vyskytla již v práci Waltera Lippmanna v roce 1922. Podle něj popisoval média jako „*okno do širokého světa za (hranici) přímé zkušenosti, které určuje naši kognitivní mapu*

Ph.D.

³⁴ BURTON, Graeme a Jan JIRÁK, 2003. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, s. 193. ISBN 80-85947-67-6.

³⁵ REIFOVÁ, pozn. 32, s. 107-108.

³⁶ MCCOMBS, Maxwell, 2004. *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge: Polity Press, s. 23 ISBN 0-7456-2313-1.

tohoto světa.“³⁷ Hlavní myšlenkou této teorie je, že mediální instituce prostřednictvím zpravodajských obsahů publiku vyčlení určitá témata, která následně veřejnost přijme jako nejdůležitější události dne. Existuje tedy předpoklad, že na základě selekce témat dokážou média ovlivňovat postoje veřejnosti. Zároveň mají různá média tendenci shodnout se na důležitosti jednotlivých událostí, a to kvůli podobnosti v procesech, které jednotlivá média využívají. Shoda v tématech tak do jisté míry paralyzuje schopnost samotného publika podílet se na selekci témat a určení důležitostí podle vlastních kritérií³⁸.

Důležitou roli v selekci témat mají *gatekeepers*. Jsou to pracovníci mediálních organizací, kteří rozhodují o tom, která událost se stane zprávou. Stráží pomyslnou bránu, která odděluje nemediální realitu od mediálních obsahů. Základy gatekeepingu položil David White. Sledoval proces selekce událostí z agenturního zpravodajství a kritéria, které využívali editoři amerických periodik při svém rozhodování. Výběr zpráv byl podle tohoto výzkumu subjektivní a bral ohled na požadavky publika³⁹. Tato práce si našla mnoho kritiků, kteří upozorňovali na její nedostatky. Dává podle nich až příliš velkou moc samotnému pracovníkovi a jeho úsudku, a přitom ignoruje ostatní faktory, které se na tomto procesu podílejí. Shoemakerová rozdělila tyto vlivy na pět úrovní, a to na ideologickou, extramediální, organizační, mediálních rutin a individuální⁴⁰. Nejedná se tedy jenom o subjektivní rozhodování, ale rozhodovací proces ovlivňují i mediální rutiny, kterých nastavení pomáhá zpracovat větší množství dat v krátkém časovém úseku. Vstupují do něho i faktory na úrovni organizace, například technické vybavení, dostupný kapitál nebo struktura a dělba práce⁴¹.

3.3 Zpravodajské hodnoty

Pro zrychlení, zefektivnění a zkvalitnění mediální produkce jsou v jednotlivých mediálních organizacích nastaveny mediální rutiny. Zařazujeme mezi ně i zpravodajské hodnoty. Využívají se na určení „hodnoty“ události, a to na základě předem stanovených ukazatelů. Tyto ukazatele dokážou predikovat, do jaké míry bude událost zajímavá pro publikum, a

³⁷ MCCOMBS, pozn. 36, s. 3.

³⁸ MCQUAIL, Denis, 2009. Úvod do teorie masové komunikace. 4th ed. Praha: Portál, s. 527-529. ISBN 978-80-7367-574-5.

³⁹ REIFOVÁ, pozn. 32, s. 70

⁴⁰ SHOEMAKER, Pamela J. a Stephen D. REESE, 1996. *Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content*. 2nd ed. New York: Longman, s. 60. ISBN 0-8013-1251-5.

⁴¹ TRAMPOTA, Tomáš, 2006. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 43-47 s. ISBN 80-7367-096-8.

tedy jestli je vhodná na zpracování do formy mediálního obsahu⁴². Zpravodajské hodnoty usnadňují práci gatekeeperů a jejich zavedení v rámci mediální instituce zaručuje konzistenci kvality a tematického zaměření daného média.

Jiráček a Köpplová uvádí, že „zpravodajskými hodnotami se rozumí všechny faktory, jež v daném období a daném sociálním a kulturním prostředí rozhodují o zařazení zprávy do zpravodajství a o způsobu jejího zpracování, tedy o tom, že nějaké téma či nějaká událost překročí „práh pozornosti“ médií.“⁴³

V oblasti zpravodajských hodnot je známa studie Gultanga a Rugeové, kterou publikovali v roce 1965. Zajímalo je, jakým způsobem jsou události vybírány do zpravodajství, zejména pak zámořské události. Využili na to metaforu velkého množství rádiových stanic, které představují jednotlivé události, které se dějí ve světě a pro umožnění jejich selekce použili 12 faktorů, které se v souvislosti z médií můžou označit jako zpravodajské hodnoty⁴⁴.

- *Frekvence* – souvisí s časovým úsekem, ve kterém událost probíhá. Události s malou frekvencí, např. vražda, má v zpravodajství přednost před těmi, které se vyvíjejí během dlouhého časového období (sociální nebo ekonomické trendy).
- *Práh* – událost musí překročit práh, aby byla vhodná na zpracování. Po dosažení prahu je důležitá intenzita. Intenzita vraždy se může zvýšit, když byla spáchána obzvláště brutálním způsobem nebo když je při nehodě větší počet obětí.
- *Jednoznačnost* – snadno uchopitelné události mají větší šanci na zařazení do zpravodajství nežli nejednoznačné, které vyžadují složité vysvětlování.
- *Smysluplnost* – kulturně blízké události jsou preferovány před těmi, s kterými se publikum nedokáže ztotožnit. Z tohoto důvodu má domácí zpravodajství prioritu před zahraničním.
- *Souznění* – předpoklad budoucího vývoje. Pokud se událost nevyvine tak, jak bylo predikováno, nemusí být už dostatečně zajímavá.

⁴² SHOEMAKER, pozn. 40, str. 105-106

⁴³ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ, 2003. *Média a společnost: Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. Praha: Portál, s. 77. ISBN 80-7178-697-7.

⁴⁴ GALTUNG, Johan a Mari H. RUGE. *The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba nad Cyprus Crises in Four Norwegian Newspaper*. *Journal of Peace Research*. 1(2), 64-90. Dostupné také z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/002234336500200104>

- *Neočekávanost* – neočekávaná událost, která zároveň splňuje podmínku jednoznačnosti a kulturní blízkosti, má větší šanci být zařazena do zpravodajství
- *Kontinuita* – událost, která byla zpracována a publikována, má určitou životnost a může se využívat i delší dobu
- *Složení* – událost může být zařazena do média i tehdy, pokud je její hodnota přínosem pro vyváženost nebo skladbu zpravodajství.
- *Odkaz na elitní národy* – události týkající se elitních národů mají větší důležitost nežli ty, které souvisejí s ostatními národy. Je to dáno jejich větším vlivem. Definice elit se může kulturně, ekonomicky i politicky lišit.
- *Odkaz na elitní lidi* – činy známých osobností jsou pro selekci zajímavější.
- *Odkaz na osoby (personifikace)* – událost se personifikuje, tedy je spojována s konkrétním člověkem nebo lidmi.
- *Odkaz na něco negativního* – negativní zprávy často splňují požadavek jednoznačnosti, neočekávanosti a frekvence.

4 Metodologie výzkumu

Záměrem této části bakalářské práce je obeznámit čtenáře s návrhem výzkumu zabývajícího se vlivem krize spojené s onemocněním COVID-19 na mediální obsahy týkající se klimatických změn. V kapitole je zformulován cíl práce a stanoveny výzkumné otázky i s příslušnými hypotézami. Je zde také popsán zkoumaný vzorek, proměnné, proces zaznamenání dat a výzkumná metoda.

4.1 Cíl práce a hlavní výzkumná otázka

Hlavním cílem této práce je zjistit odpověď na základní výzkumnou otázku: *Jaký vliv měla koronavirová krize na mediální pokrytí tématu klimatických změn v deníku Mladá fronta Dnes?* Je nutné formulovat i vedlejší otázky, které specifikují oblast výzkumu. Jejich sumarizace následně pomůže zodpovědět hlavní otázku.

4.2 Vedlejší výzkumné otázky a hypotézy

Otázka 1: Jaký prostor věnovala MF Dnes mediálním obsahům s tematikou klimatických změn v letech 2019 a 2020?

Hypotéza 1: V roce 2020 bude ve srovnání s předešlým rokem množství publikovaných mediálních obsahů menší.

Hypotéza bude prověřena porovnáním počtu relevantních obsahů, které byly publikovány zkoumaným deníkem v jednotlivých letech.

Otázka 2: Jak velkou důležitost přikládal sledovaný deník obsahům s tematikou klimatických změn v jednotlivých letech?

Hypotéza 2: Důležitost přikládána klimatickým změnám v textech v roce 2019 byla vyšší v porovnání s rokem 2020.

Hypotéza bude prověřena proměnnou *titulní strana a obrazová příloha*, které budou sledovat, jestli byl daný obsah zveřejněn na titulní stránce nebo jestli v něm byla použita obrazová příloha.

Otázka 3: Jaká byla délka mediálních obsahů s tematikou klimatických změn v roce 2019 a 2020?

Hypotéza 3: Průměrný délka mediálních obsahů za rok 2020 bude menší ve srovnání s rokem 2019.

Hypotéza bude prověřena proměnnou *rozsah*, která bude charakterizována počtem slov.

Otázka 4: Jaký je podíl obsahů souvisejících s klimatickými extrémů vůči ostatním tématům z oblasti klimatických změn?

Hypotéza 4: Klimatické extrémů budou nejfrekventovanějším tématem z obsahů referujících o klimatických změnách.

Hypotéza bude prověřena proměnnou *hlavní téma*.

Otázka 5: Jaký je podíl mediálních obsahů zabývajících se klimatickými změnami z domácího a zahraničního prostředí?

Hypotéza 5: Většina obsahů bude referovat o domácích událostech. V důsledku dlouhotrvajících období sucha v sledovaném období se bude domácí zpravodajství zabývat převážně tímto tématem.

Hypotéza bude prověřena proměnnou *geografická blízkost obsahu*. Pro ověření druhé části hypotézy budou data porovnána s proměnnou *hlavní téma*.

Otázka 6: Existuje souvislost mezi měnícím se přírůstkem nakažených v ČR a počtem publikovaných obsahů souvisejících s tematikou koronavirové krize?

Hypotéza 6: Se zvyšujícím se počtem nakažených se zvětší frekvence mediálních obsahů. Narůstající počet nakažených bude mít větší efekt na začátku krize.

Hypotéza bude prověřena proměnnou *počet nakažených*. Tato proměnná bude porovnaná s počtem relevantních obsahů souvisejících s koronavirovou krizí.

Otázka 7: Existuje souvislost mezi měnícím se přírůstkem nakažených v ČR a počtem zveřejněných mediálních obsahů souvisejících s tématem klimatických změn?

Hypotéza 7: Se zvyšujícím se počtem nakažených se zmenšuje frekvence mediálních obsahů pojednávajících o klimatických změnách. Narůstající počet nakažených bude mít větší efekt na začátku krize.

Hypotéza bude prověřena proměnnou *počet nakažených*. Tato proměnná bude porovnána s počtem relevantních obsahů za rok 2020, které souvisely s klimatickými změnami.

4.3 Zkoumaný vzorek, proměnné, proces zaznamenání dat

4.3.1 Zkoumaný vzorek

Tato bakalářská práce se snaží zjistit možný vliv koronavirové krize na mediální pokrytí tématu klimatických změn. Pro lepší pochopení problematiky je tedy nutno analyzovat dvě témata, a to klimatické změny a koronavirus. Analyzovaným médiem byl deník MF Dnes. Sledované období bylo od 1.1.2019 do 31.12.2020. Tento časový úsek však platí jen pro téma klimatických změn. Z důvodu vývoje koronavirové krize až v roce 2020 bylo pro toto téma zvoleno období od 1.1.2020 do 31.12.2020. Je to dáno také tím, že samotným cílem práce je porovnat rok bez koronavirové krize a rok s ní. Zároveň se tím zabrání zbytečnému zvětšování vzorku mediálními obsahy o koronavirech z roku 2019, které nejsou pro posouzení vlivu krize relevantní a musely by být vyřazeny.

Pro potřeby této práce jsou mediální obsahy chápány jako formálně i obsahově ucelené texty, a to nezávisle na použitém žurnalistickém stylu. Z důvodu zabránění monotónnosti při čtení kvůli nadužívání jednoho pojmu, je ve stejném kontextu využíváno i slovo text. Samostatné grafické obsahy, které nebyly součástí textu, nebyly analyzovány (např. fotografie jen

s popiskem, karikatura apod.)

K získání potřebných dat bylo použito webové rozhraní *Newton Media Search*, které slouží jako online archiv tištěných a elektronických médií. U tématu klimatických změn byly klíčovými slovy *klimatické změny* a *globální oteplování*. Do rozhraní byl zadán výraz „*klimatické změny OR globální oteplování*“. Výsledkem vyhledávání bylo 566 nalezených dokumentů. Pro získání dat pojednávajících o tématu koronavirové krize byly použity klíčové výrazy *koronavirus* a *covid*, které byly v online nástroji zadány ve tvaru „*koronavirus OR covid*“. Zde bylo za sledované období nalezeno 14198 mediálních obsahů. Z obou vzorků bylo potřebné vybrat obsahy, které byly relevantní pro analýzu. Za relevantní byly považovány ty mediální obsahy, ve kterých hlavním tématem byly klimatické změny a coronavirus nebo ty, ve kterých měly pojednávané události přímou spojitost na tato témata. Pro účely analýzy byl tedy relevantní i text, který informoval o vládních opatřeních v souvislosti s koronavirovou krizí nebo sdělení pojednávající o duševním zdraví studentů, kteří byli nuceni přejít na dálkové studium. Za nerelevantní byly považovány obsahy, ve kterých byly klimatické změny nebo coronavirus zmíněny jen okrajově a neměly podíl na vzniku daného obsahu ani výrazně neměnily jeho smysl. Pro lepší představu uvádím několik příkladů nerelevantních textů.

„*Lyžování*

Na úvod Světového poháru obsadila Ester Ledecká 20. místo v obřím slalomu v Söldenu a poprvé v kariéře v této disciplíně v elitním seriálu bodovala. Výhrou zahájila sezonu Italka Marta Bassinová. Česká olympijská vítězka v super-G se v obřím slalomu představila po více než dvou a půl letech, ve Světovém poháru absolvovala tuto disciplínu pouze jednou: právě na rakouském ledovci skončila před třemi lety v 1. kole. Start sezony se kvůli opatřením proti šíření koronaviru uskutečnil bez diváků.“⁴⁵

„*PLZEŇ Velký požár v bývalém velkoskladu potravin v Přeštické ulici zřejmě způsobila nedbalost. Co tam kdo dělal, že oheň 17. září večer zničil nízké budovy o celkové ploše 3 000 metrů čtverečních a škoda je vyšší než milion korun, zatím není jasné... Protože areál má soukromého vlastníka, město nemůže podle radního Zrzaveckého samo nic dělat. „Až se uklidní situace kolem covidu, zkusíme majitele pozvat a řešit s nimi, co dál. Hlavní role je*

⁴⁵ ČTK, 2020. *Ledeká bodovala v obřím slalomu*. Mladá fronta Dnes. Praha: MaFra, 31(246), 13. ISSN 1210-1168.

na vlastníku, ten by to měl řešit,“ krčí rameny radní pro bezpečnost Martin Zrzavecký...⁴⁶
„...Podle ředitele veletrhu Miloně Mlčáka je nejzajímavější atrakcí představení chytré hotelové recepce. „Dřív jsem si vůbec neuměl představit, že robotizace pronikne i na náš veletrh, ale technologie míří i do cestovního ruchu,“ uvedl Mlčák. Pozadu ovšem nezůstane ani brněnská zoologická zahrada, která nabídne speciální prostorové video z Arktidy nebo třeba postupně mizející ledovou sochu. Ta má návštěvníkům simulovat reálné podmínky za polárním kruhem, zejména pak problematiku globálního oteplování...⁴⁷

Po vyřazení nevhodných textů byl celkový počet mediálních obsahů s tematikou klimatických změn 225, z toho 142 bylo publikováno v roce 2019 a 83 v roce 2020. Koronavirem se zabíralo 8337 textů.

4.3.2 Proměnné a proces zaznamenání dat

Pro potřeby analýzy je nutné stanovit si proměnné a jejich hodnoty. Pro tuto práci se využívají dva soubory, které si nevyžadují stejnou analýzu, a proto se budou v některých proměnných lišit.

Pro analýzu obsahů klimatických změn byly stanoveny tyto proměnné:

Pro jednoduchou identifikaci obsahů byly použity proměnné POŘADOVÉ ČÍSLO, DATUM a TITULEK.

TITULNÍ STRANA

Tato proměnná má být nápomocná při určování důležitosti daného mediálního obsahu, kterou ji příkládá samotné médium. Vychází z poznatku, že zajímavější a důležité zprávy jsou publikovány na titulní straně. Může nabýt hodnotu *ano* nebo *ne*.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Podobně jako titulní strana, charakterizuje důležitost informace. Zajímavější obsah má větší pravděpodobnost, že k němu bude připojena grafická příloha. Za přílohu je považována jakákoliv fotografie, obrázek, graf, tabulka apod., které jsou zřetelně připojeny k analyzovanému textu. Může nabýt hodnotu *ano* nebo *ne*.

⁴⁶ JEŽEK, Petr, 2020. *Požár velkoskladu potravin způsobila nedbalost*. Mladá fronta Dnes. Praha: MaFra, 31(250), s. 13. ISSN 1210-1168.

⁴⁷ ZELENÝ, Kryštof, 2019. *Veletrh láká k cestování*. Mladá fronta Dnes. Praha: MaFra, 30(14), s. 18. ISSN 1210-1168.

ROZSAH

Charakterizuje délku mediálního obsahu a je vyjádřený počtem slov. Také vypovídá o důležitosti daného obsahu a o pozornosti a prostoru, které mu bylo médium ochotné věnovat. Může nabýt hodnotu *do 100, 101-400, 401-700, 701-1000* nebo *1001 a více*.

HLAVNÍ TÉMA

Slouží k určení hlavního tématu analyzovaného textu a k zjištění nejčastějšího podnětu pro publikaci obsahů s tematikou klimatických změn. Může nabýt hodnoty *sucho, povodně, tropické bouře, jiné extrémy, konference, protesty, politika, jiné téma* nebo *nelze určit*.

GEOGRAFICKÁ BLÍZKOST

Proměnná určuje, jestli se mediální obsah vztahuje k domácí nebo zahraniční události. Může nabýt hodnotu *domácí, zahraniční* nebo *nelze určit*.

Analýza obsahů s tematikou koronavirové krize si nevyžadovala použití stejných proměnných. Pro potřeby této práce byly stanoveny proměnné DATUM a POČET OBSAHŮ. Společně charakterizují množství relevantních textů publikovaných v jednotlivých dnech.

Kromě již zmíněných proměnných, které byly využity pro analýzu souborů, se stanovila ještě jedna další proměnná, a to POČET NAKAŽENÝCH. Tato se váže k proměnné DATUM a vyjadřuje počty denních přírůstků nakažených. Má úlohu při zkoumání souvislostí mezi počtem publikovaných obsahů a počtem nakažených.

Pro zaznamenání a zpracování hodnot jsem použil software MS Excel. Tento program jsem preferoval před analytickým programem SPSS z důvodu práce s vícero soubory, kterou jsem vyhodnotil jako snadněji proveditelnou právě v Excelu. Důvodem byla také přehlednost, kterou tento nástroj poskytuje. Potřeba využít komplexnější analytické funkce a zpracovávání většího množství proměnných a hodnot by byly argumentem pro použití SPSS, ale tato bakalářská práce tyto kritéria nesplňuje.

5 Komparativní obsahová analýza a prezentace výsledků

5.1 Kvantitativní obsahová analýza

Tento typ analýzy patří k tradičním metodám výzkumu a je užitečný pro systematické zpracování velkého množství dat. S touto metodou je spojován Harold D. Lasswell. První manuál sepsal Bernard Berelson, který vycházel právě z práce Lasswella⁴⁸. Kvantitativní analýza je založena na potvrzení nebo vyvrácení hypotéz s minimálně dvěma proměnnými. Je vhodnou metodou, pokud „*chceme získat širší přehled o pokrytí daného tématu v mediální krajině, zjišťovat dlouhodobé trendy v mediálním zobrazování určitých jevů či skupin nebo komparovat jejich reprezentace v různých typech médií.*“⁴⁹

Typickým rysem kvantitativní obsahové analýzy je její vysoká míra strukturovanosti, což umožňuje její reprodukci a ověření faktů. Samotný výzkumný proces je složen z několika kroků. Nejdůležitějším krokem je výběr výzkumného tématu, za kterým následuje stanovení cíle práce, výzkumných otázek a hypotéz a v návaznosti na ně i vhodných proměnných. Plánování a organizace jsou v této fázi procesu velmi důležité a správně zvolený postup zabrání výskytu nepříjemnosti v pozdějších fázích výzkumu. Dalším krokem je určení systému sběru dat a následně jeho provedení. Posledním krokem je vyhodnocení získaných údajů⁵⁰. Komparace se snaží najít vlastnosti, které jsou pro daný jev stejné nebo naopak rozdílné.

5.2 Prezentace výsledků a komparace dat

V kapitole 4.3.1 byly popsány 2 typy tematicky rozdílných výzkumných vzorků a jejich proměnné. Z důvodu přehlednosti je tedy i samotná prezentace výsledků rozdělena na dva samostatné oddíly. První část bude sloužit k představení proměnných souvisejících s kvantitativní analýzou mediálních obsahů s tematikou klimatických změn. Druhá podkapitola bude zkoumat souvislosti mezi vývojem koronavirové krize a množstvím publikovaných textů.

⁴⁸ REIFOVÁ, pozn. 32, s. 21.

⁴⁹ SEDLÁKOVÁ, pozn. 31, s. 291.

⁵⁰ SCHULTZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK, 2004. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, s. 29-50. ISBN 80-246-0827-8.

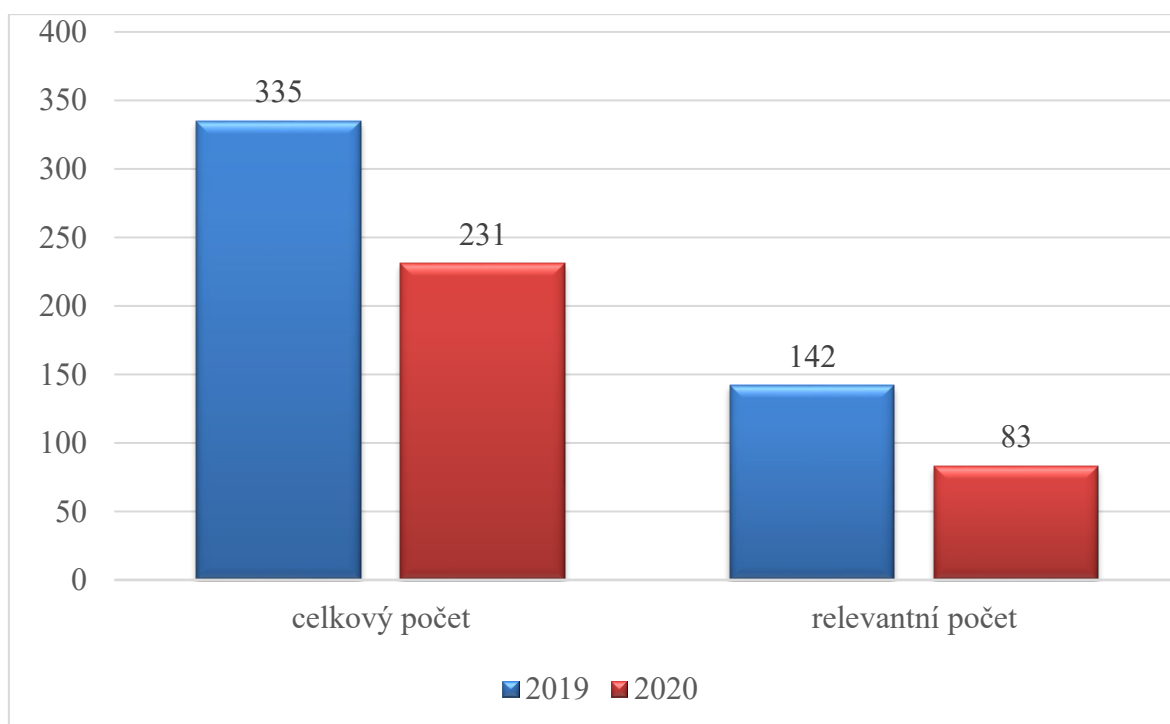
5.2.1 Analýza obsahů s tematikou klimatických změn

5.2.1.1 Množství relevantních mediálních obsahů

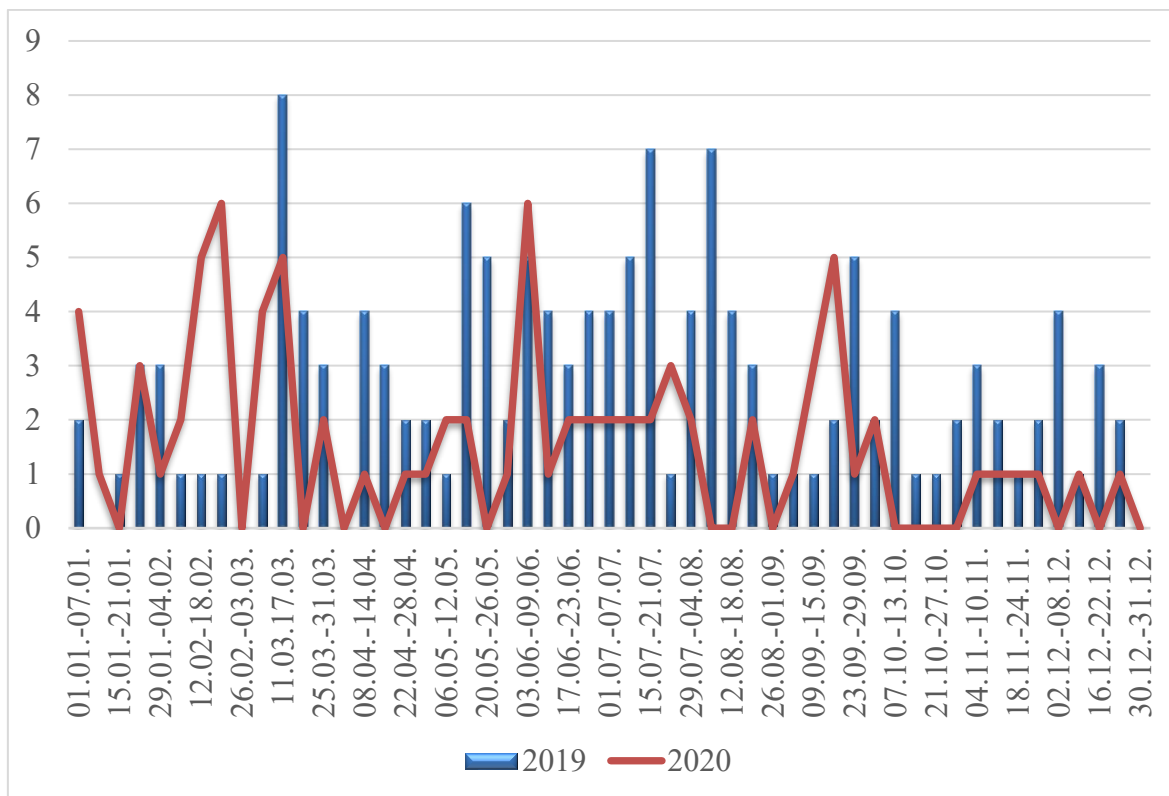
Základem kvantitativní analýzy byla selekce relevantních textů z celkového počtu zkoumaných obsahů. Po zadání již popsaných klíčových slov do rozhraní Newton Media Search bylo vyhledáno celkem 566 obsahů. Z tohoto počtu bylo 335 z roku 2019 a 231 bylo publikováno v roce 2020. Po provedení selekce bylo zjištěno, že zadaným kritériím vyhovělo celkem 225. Z roku 2019 prošlo selekcí 142, což představuje 42,69 % z celkového množství obsahů vyhledaných za toto období. Z počtu 231 obsahů publikovaných v roce 2020 vyhovělo kritériím 83, tedy 33,06 %. Tyto hodnoty jsou prezentovány v grafu 1.

5.2.1.2 Mediální pokrytí z hlediska data vydání

K hledání souvislostí mezi počtem publikovaných textů v jednotlivých letech slouží graf 2, na kterém je vyobrazen týdenní vývoj množství relevantních obsahů referujících o klimatických změnách v jednotlivých letech. Pro potřeby analýzy byl začátek prvního týdne roku stanoven na 1. ledna, a tedy nereflektuje skutečné rozdělení dle kalendářních týdnů. V roce 2019 dosáhlo týdenní maximum publikovaných textů počtu 8 kusů. V roce 2020 to bylo 6.

Graf 1: Počet publikovaných obsahů s tématem klimatických změn

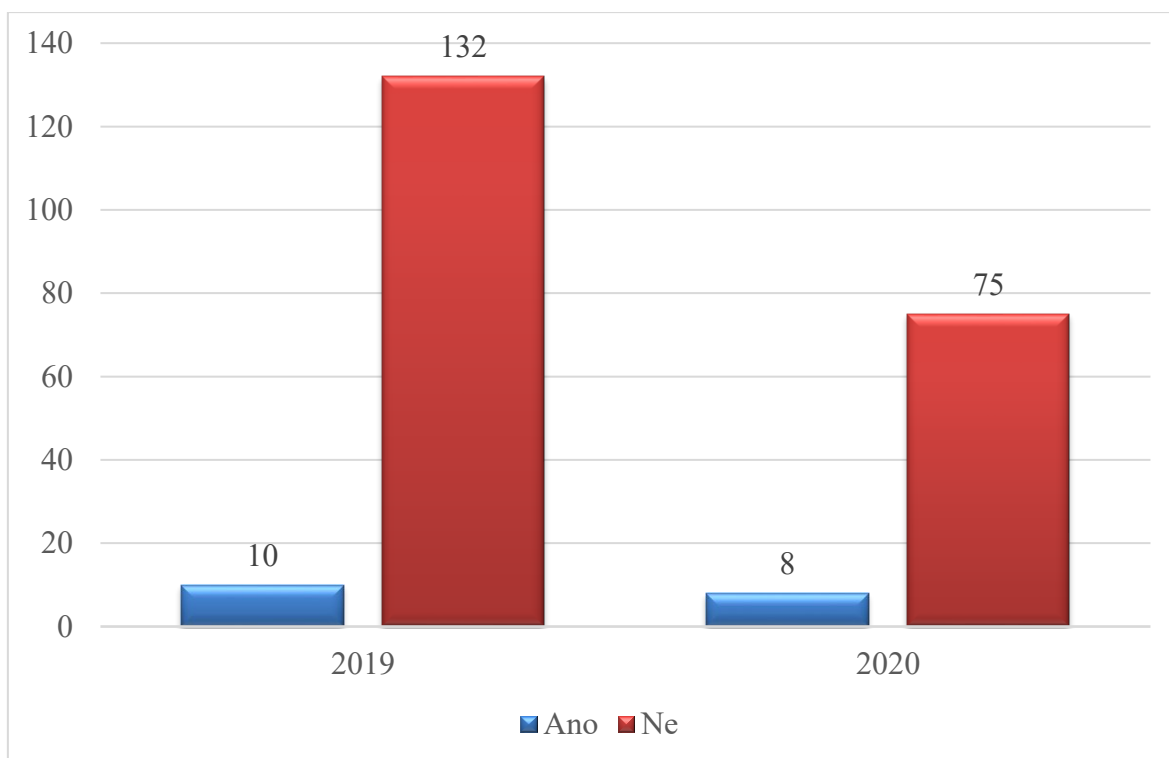
Graf 2: Týdenní počty publikovaných relevantních mediálních obsahů

5.2.1.3 Důležitost věnovaná obsahům

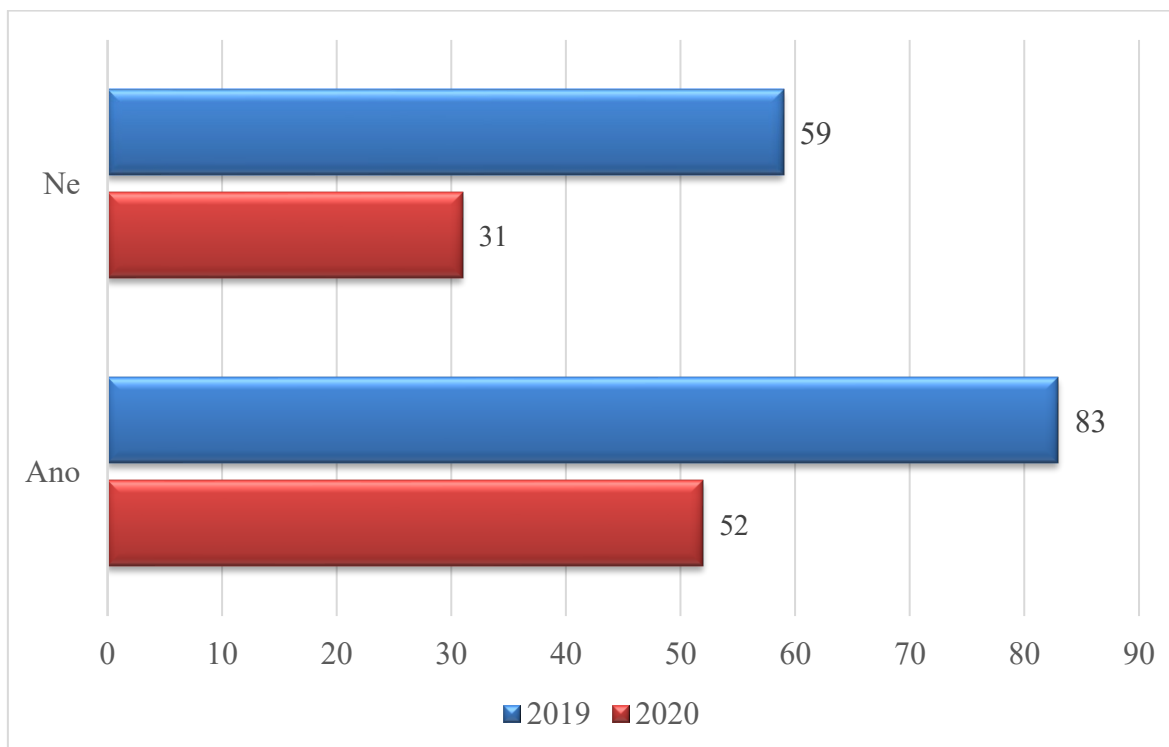
Následující grafy vypovídají o důležitosti, kterou MF Dnes přisuzovalo jednotlivých mediálním obsahům, a to na základě jejich umístění na titulní straně a využití obrazové přílohy.

Graf 3 zobrazuje počet textů, které byly v jednotlivých letech lokalizovány na titulní straně (hodnota Ano) a těch, které se nacházely na jiných stranách (hodnota Ne). V roce 2019 bylo na úvodní straně zobrazeno 10 obsahů s tematikou klimatických změn a 132 se nacházelo v jiných částech. Z celkového počtu se tak na titulní stranu dostalo 7 % textů. V roce 2020 bylo publikováno 8 obsahů na titulní straně a 75 mimo ni. Na titulní straně tedy bylo publikováno 9,6 % textů.

O důležitosti referovaných obsahů také vypovídá připojení grafické přílohy, které je zobrazeno na grafu 4. Jednotlivé obsahy mohly dosáhnout dvě hodnoty. Hodnota Ano znamenala přítomnost obrazové přílohy v analyzovaném obsahu a hodnota Ne vyjadřuje její absenci. V obsazích publikovaných v roce 2019 byla příloha použita v 83 případech, tedy v 58,5 % všech obsahů za dané období. V roce 2020 byla obrazová příloha připojena k 52 textům, což představuje 62,6 % z celkového množství.

Graf 3: Přehled lokalizace textů vzhledem k jejich umístění na titulní stránce

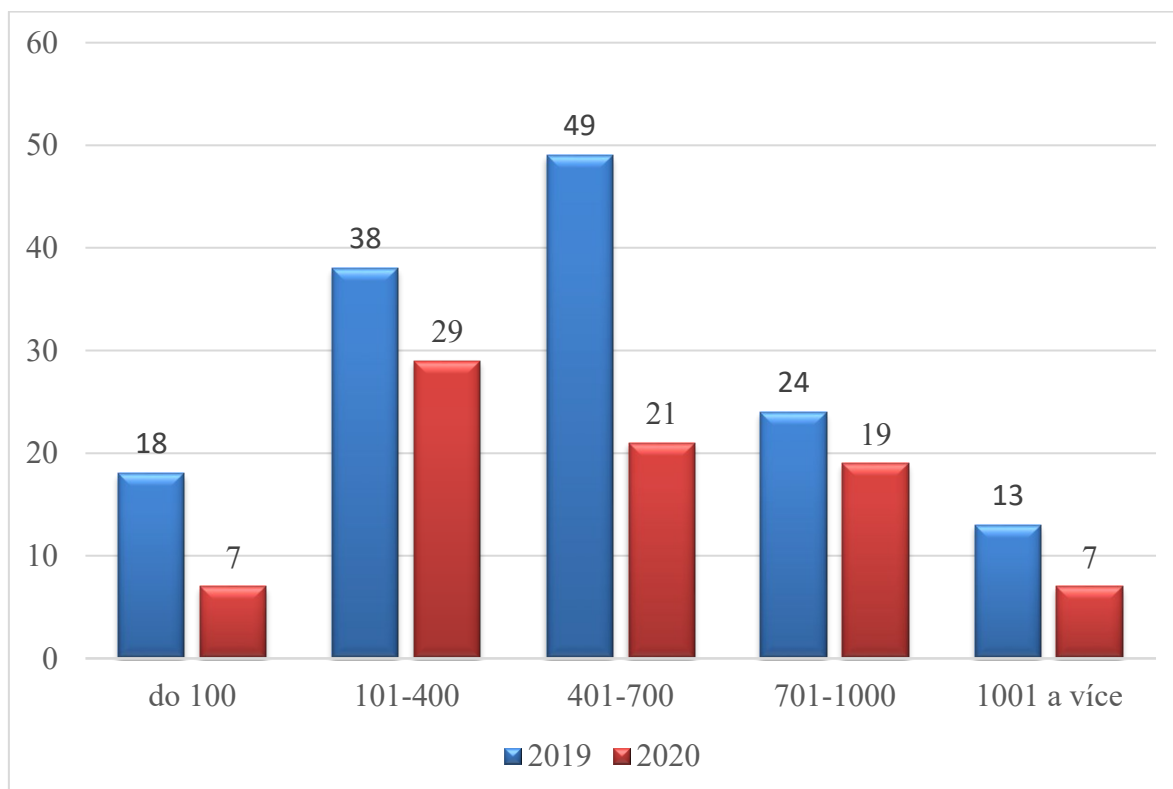
Graf 4: Přehled užití obrazových příloh v textech

5.2.1.4 Délka textů

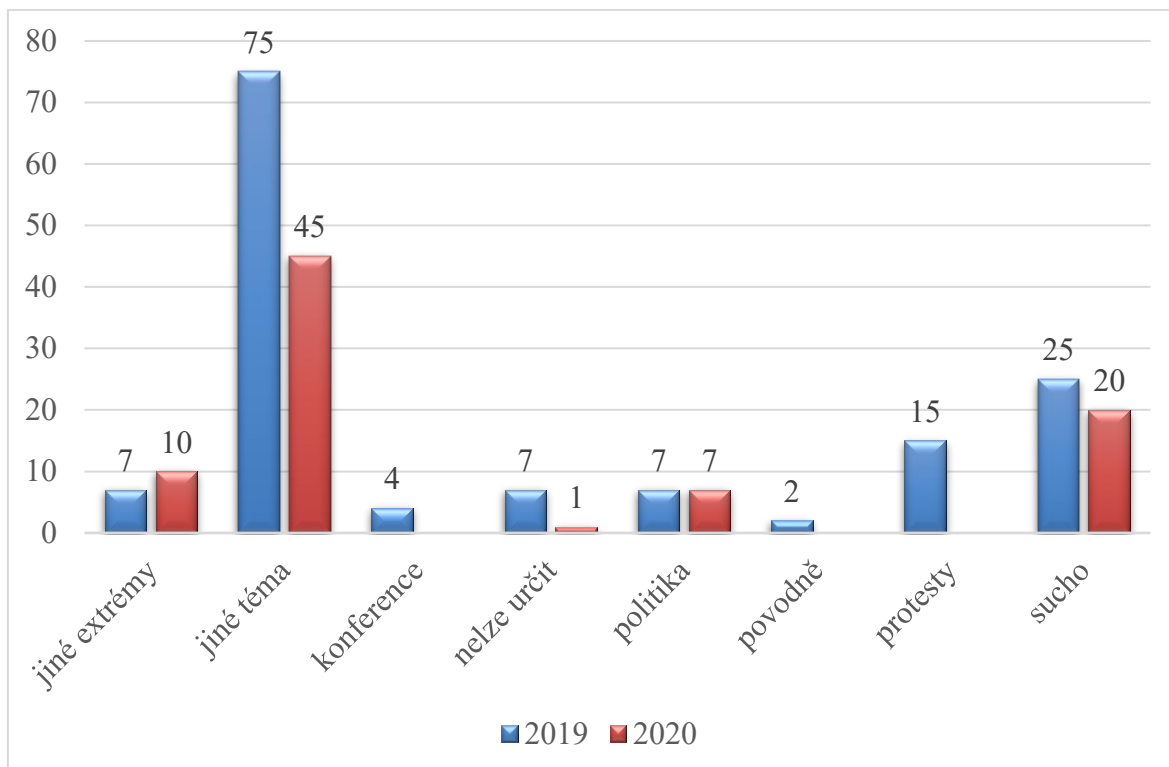
Rozsah také patří k jedním z ukazatelů, dle kterých můžeme hodnotit důležitost obsahu, a to na základě prostoru, který je deník ochotný danému tématu poskytnout. O délce jednotlivých textů vypovídá proměnná rozsah, která je charakterizovaná počtem slov. Může nabýt hodnot *do 100*, *101-400*, *401-700*, *701-1000* a *1001 a více* (slov). Rozložení publikovaných textů podle jejich rozsahů nabízí graf 5. Nejčastěji se v roce 2019 vyskytoval rozsah 401-700 slov, který mělo 49 obsahů, tedy 34,5 %. V roce 2020 byly nejfrekventovanější kratší obsahy s rozsahem 101-400 slov. Tuto hodnotu dosáhlo 29 textů, co představuje 34,9 %. Podobně blízké procentuální zastoupení dosahoval i největší rozsah 1001 a více. Tuto délku textu mělo 9,1 % obsahů v roce 2019 a 8,4 % v roce 2020.

5.2.1.5 Hlavní téma

Před analýzou bylo v spojitosti s hlavním tématem stanoveno 9 hodnot, které mohly obsahy nabýt. Množství textů, které tyto hodnoty reprezentují, je zobrazeno na grafu 6. Ani v jedno z analyzovaných obsahů nebyly tropické bouře hlavním tématem. Nejčastěji se vyskytující kategorií, která pojmenovávala specifickou problematiku, bylo sucho. V roce 2019 o suchu referovalo 25 textů, co představuje 17,6 %. Za ním následovalo téma protestů.

Graf 5: Přehled mediálních obsahů podle počtu slov

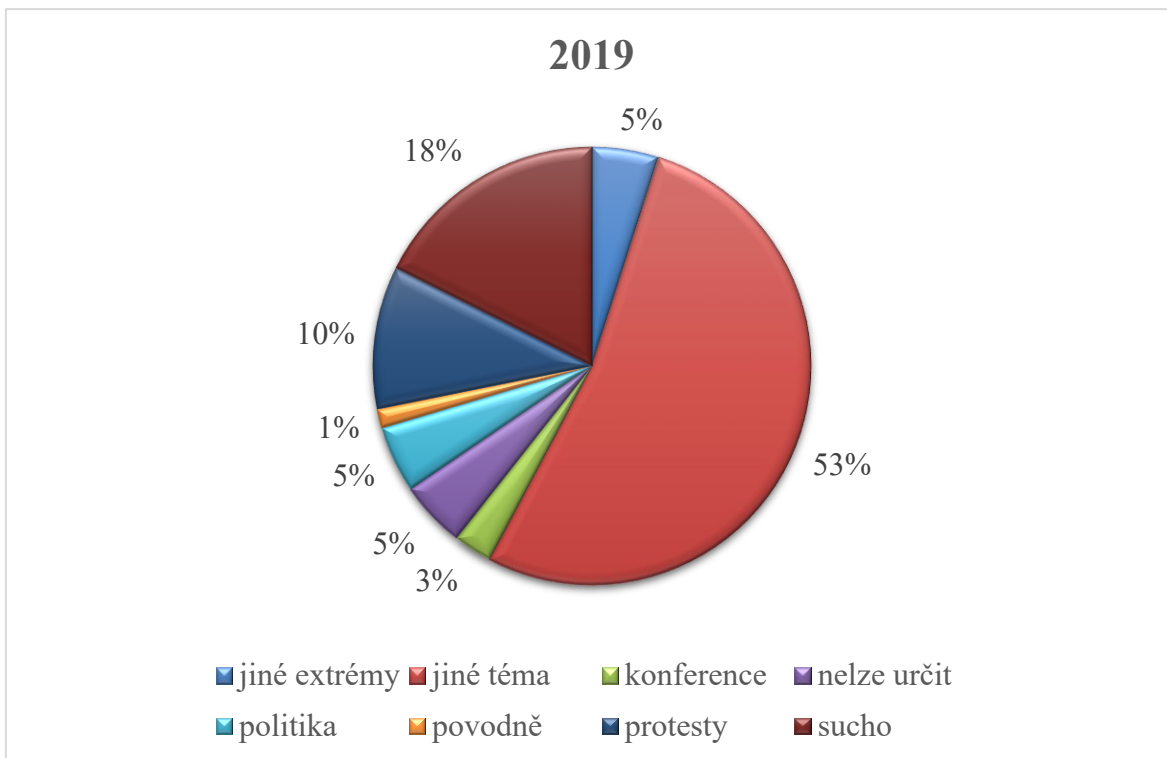

Graf 6: Rozložení textů podle výskytu hlavního tématu

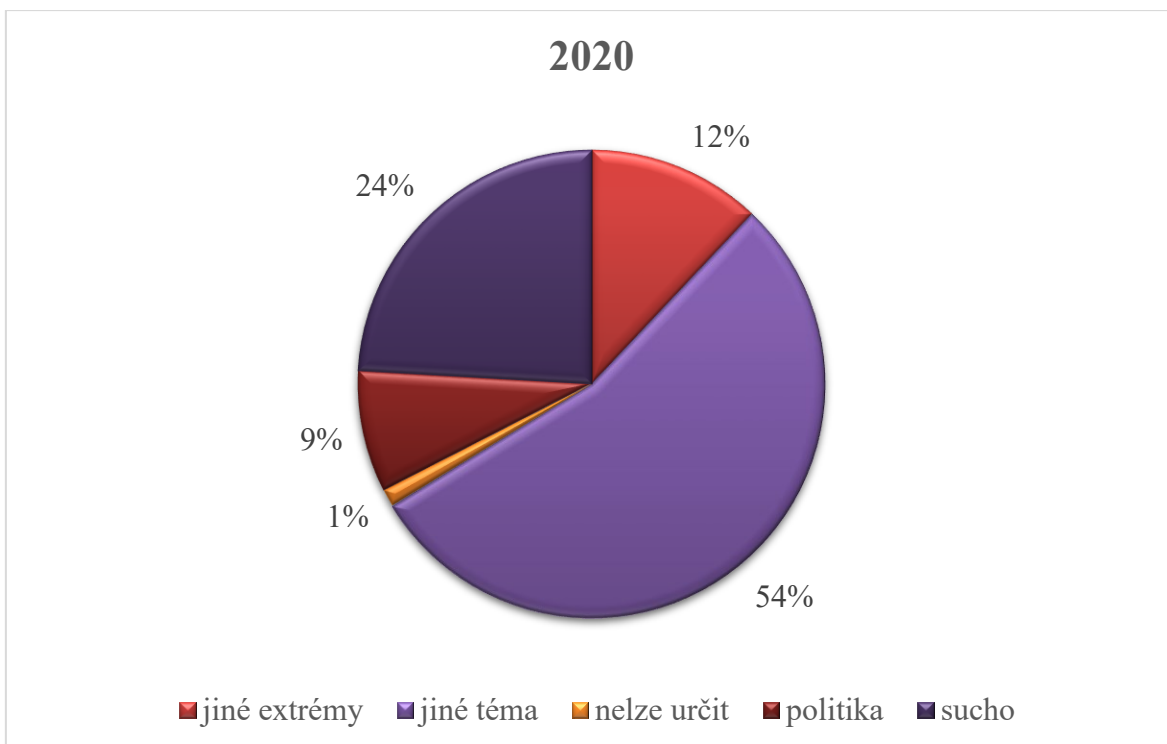
Kategorie politika a jiné klimatické extrémny byly stejně frekventovány jako obsahy, u kterých nebylo možné určit hlavní téma. Nejvyšší počet výskytů byl u konferencí a povodní. V roce 2020 bylo sucho hlavním tématem v 20 případech, co odpovídá 24,1 % z celkového počtu. Za ním se zařadily jiné extrémny, politika a u jednoho obsahu nebylo možné určit hlavní téma.

Nejvyšší hodnotu v obou letech dosáhla kategorie jiné téma, a to až přes 52,8 % v roce 2019 a 54,2 % za rok 2020. Tento výrazný rozdíl vůči ostatním tématům je způsoben širokým spektrem témat, které zasahují do oblasti klimatických změn. Zabránit by se tomu dalo stanovením širšího spektra hodnot, avšak většina z nových kategorií by dosahovala jenom malé počty kusů a v konečném důsledku by neměla vliv na hodnocení správnosti hypotézy.

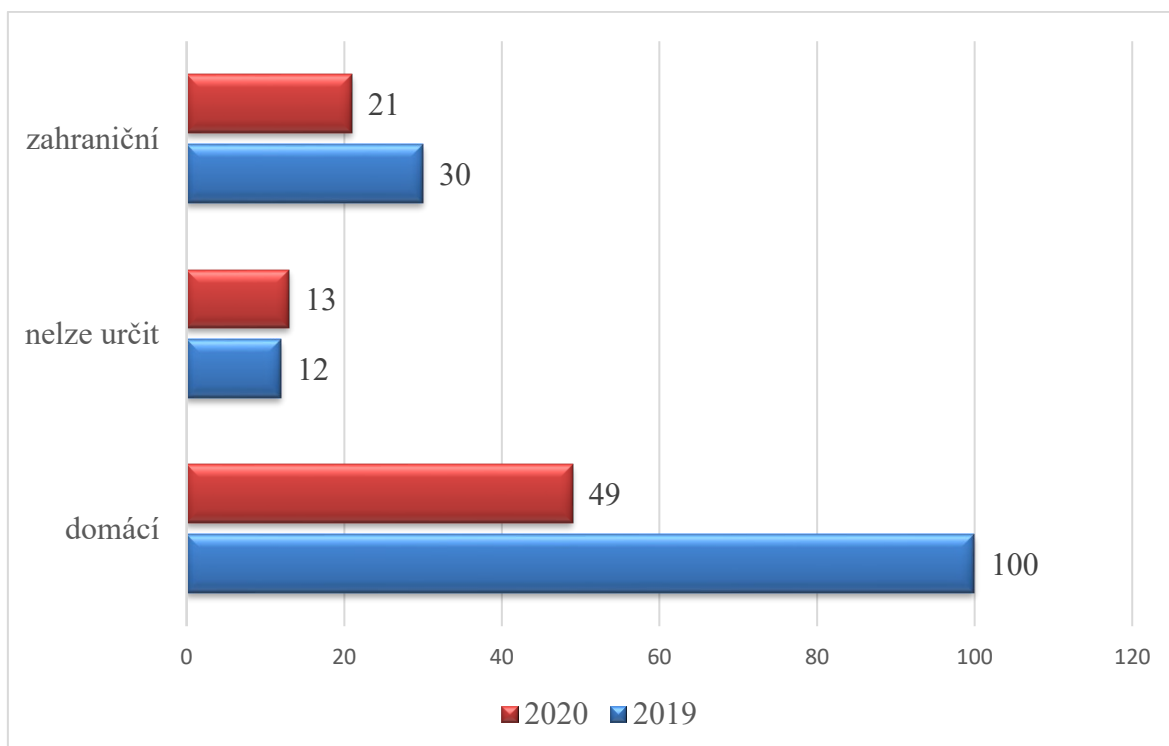
Výšečové grafy s označením graf 7 a graf 8 zobrazují procentuální zastoupení jednotlivých hlavních témat. Dá se na nich pozorovat výrazná reprezentace tématu klimatických extrémů. V roce 2019 dosahuje tuto hodnotu 24 % všech obsahů a v roce 2020 až 36 %. Kategorie politika dosahuje v obou letech přibližně stejné zastoupení. V roce 2019 byla více zastoupena hodnota nelze určit. Táto hodnota představuje ty obsahy, u kterých se objevilo větší množství rovnocenně reprezentovaných témat, a tedy nebylo možné stanovit dominantní myšlenku.

Graf 7: Přehled relevantních obsahů publikovaných v roce 2019 v souvislosti s hlavním tématem (v procentech)

Graf 8: Procentuální zastoupení hlavních témat v textech publikovaných v roce 2020

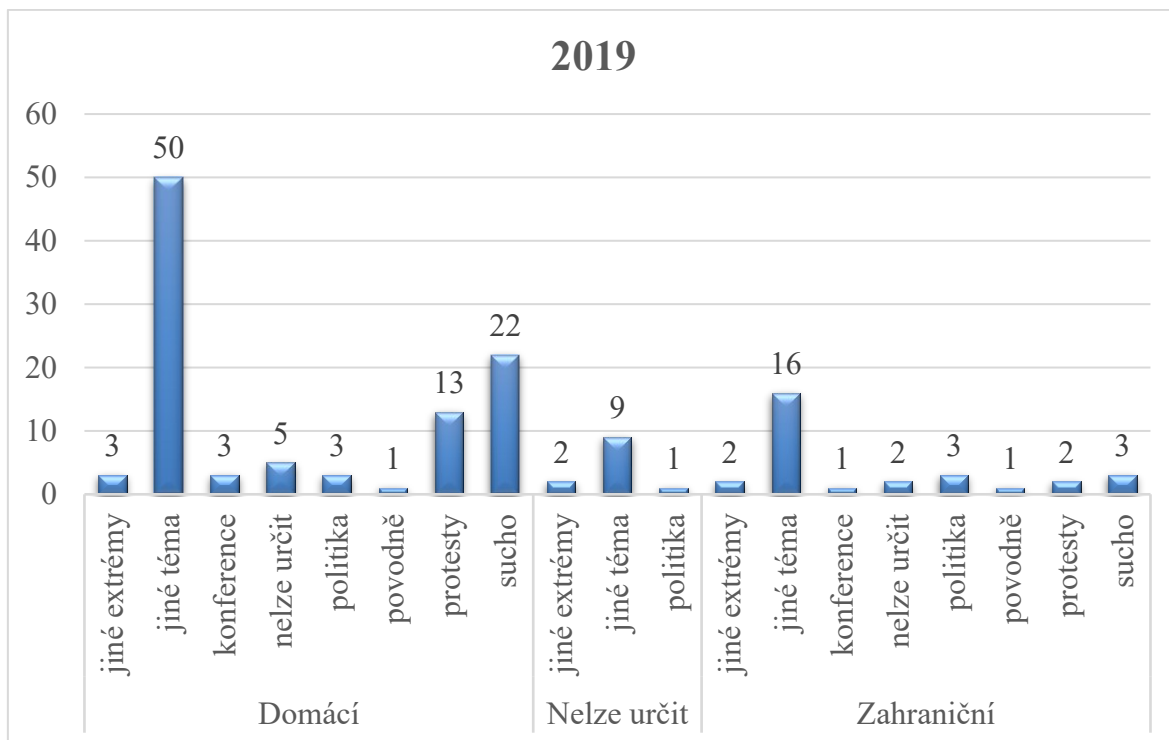

Graf 9: Přehled rozložení textů podle jejich geografické blízkosti

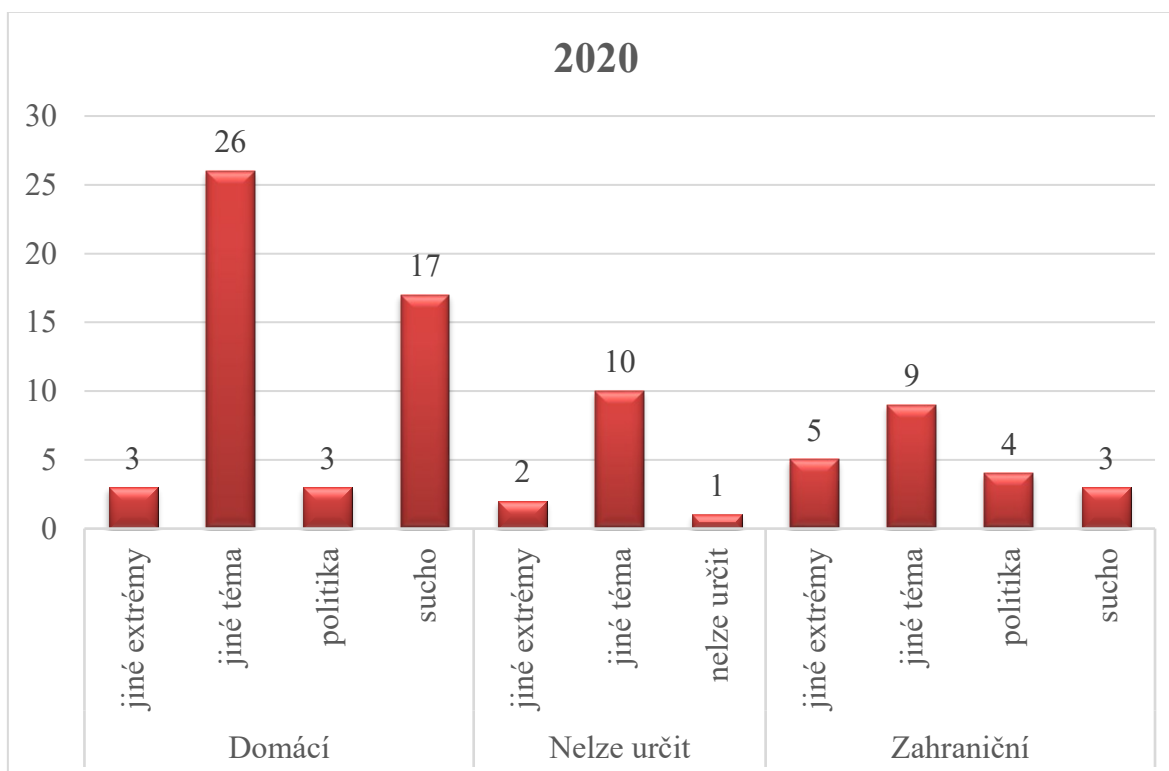
5.2.1.6 Geografická blízkost obsahů

Geografická blízkost je znázorněna na grafu 9. Z tohoto pohledu výrazně převládá v obou letech domácí zpravodajství. Za rok 2019 je to 100 textů (70,4 %), na zahraničí orientovaných bylo publikováno 30 (21,1 %) a nešlo určit blízkost 12 obsahů (8,5 %). Za rok 2020 to bylo 49 obsahů z domácího zpravodajství (59 %), 21 ze zahraničního (25,3 %) a nebylo možné určit 13, co představuje 15,7 % ze všech obsahů za dané období.

Graf 10 a graf 11 kombinují proměnné geografická blízkost a hlavní téma. Účelem těchto grafů je ukázat, jaká témata nejvíce rezonují v jednotlivých typech zpravodajství. Jak již bylo zmíněno, kategorie jiné téma reprezentuje velké množství témat s relativně malým počtem zástupců, a proto dosahuje takových hodnot. Výrazně vůči ostatním vystupuje v domácím zpravodajství téma sucha, která v roce 2019 odpovídá 15,5 % všech obsahů a v přepočtu na obsahy z domácího zpravodajství je to 22 %. Nad průměrem je i téma protestů. Ostatní témata jsou rovnoměrně reprezentována. To platí i u lokalizace zahraniční a u obsahů, u kterých nebylo možné geografickou blízkost určit.

Graf 10: Rozložení hlavních témat v závislosti od geografické blízkosti v mediálních obsazích z roku 2019

Graf 11: Výskyt hlavních témat v závislosti od geografické blízkosti v textech z roku 2020

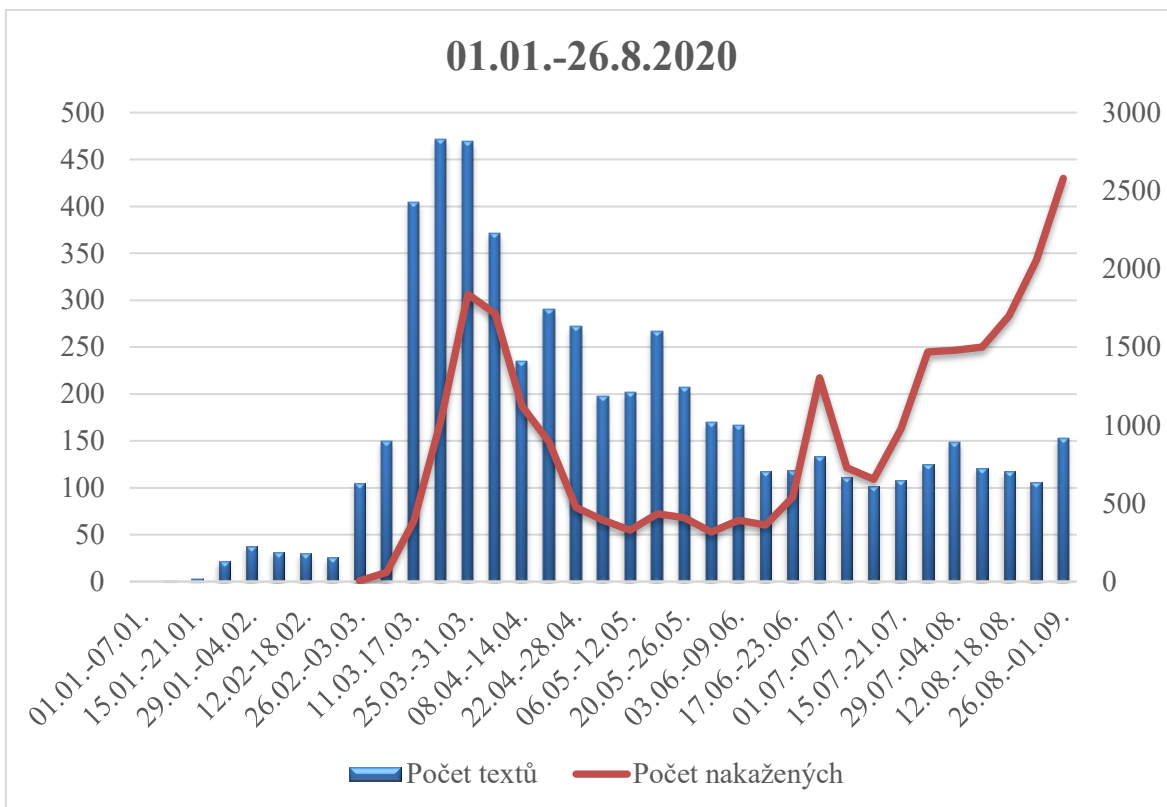
Sucho bylo jako téma domácího zpravodajství nejvíce zastoupeno i v roce 2020, kdy byl jeho podíl 20,5 % ze všech příspěvků a 34,7 % v rámci dané kategorie. Ostatní témata byla, podobně jako v roce 2019, rozmístěna rovnoměrně v jednotlivých kategoriích. Oproti předešlému období je zde menší rozdíl mezi kategorií jiné téma a zbytkem témat.

5.2.2 Analýza proměnných souvisejících s koronavirovou krizí

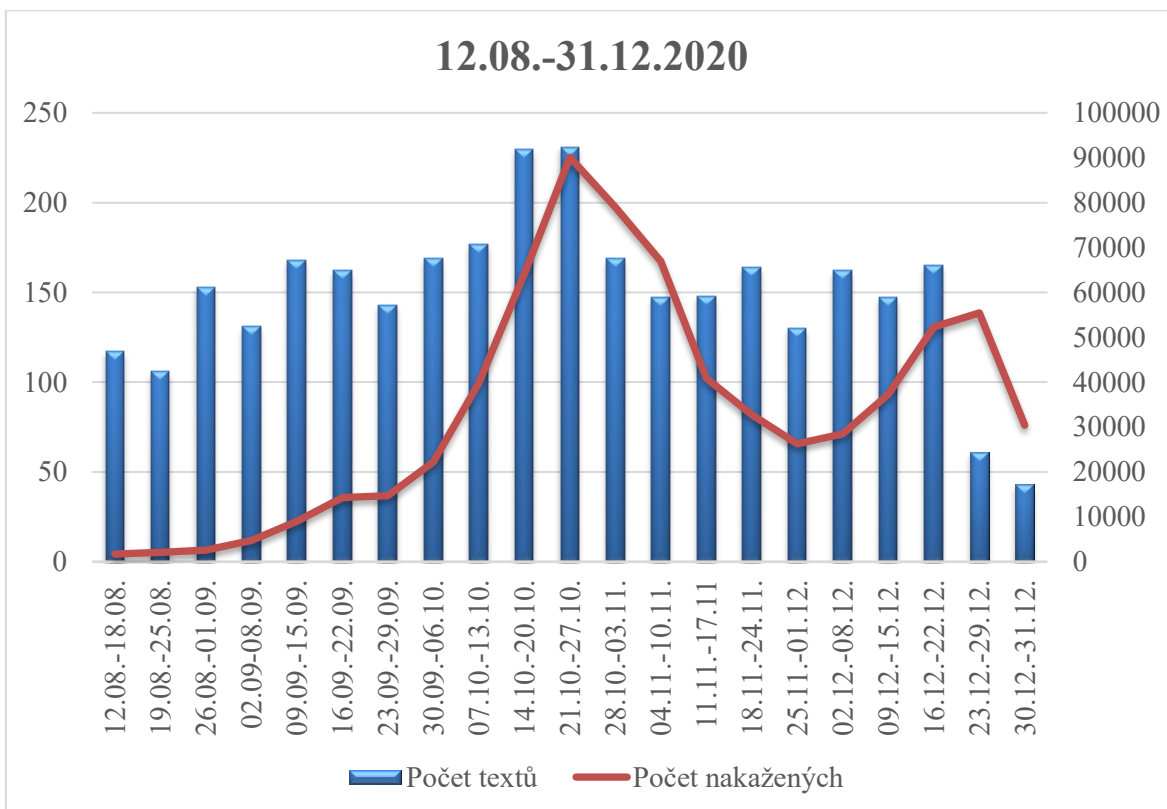
V této podkapitole se nachází grafy, které by měly pomoci s nalezením souvislostí mezi vývojem koronavirové krize a množstvím publikovaných mediálních obsahů. Vývoj onemocnění COVID-19 je reprezentován proměnnou počet nakažených. Podobně jako v grafu 2, je zde zaznamenáván vývoj po týdnech. I v tomhle případě se analýza neřídí kalendářním týdnem, ale první týden začíná 1.1.2020. Z důvodu velkých rozdílů v hodnotách byla pro následující analýzy zvolena forma kombinovaného grafu a sledované období bylo rozděleno na 2 grafy, které lépe reprezentují tyto rozdíly. Je proto potřebné na údaje v grafech 12 a 13 nahlížet společně, stejně tak na grafy 14 a 15.

Grafy 12 a 13 představují vývoj počtu nakažených v porovnání s počtem publikovaných mediálních obsahů s koronavirovou tematikou. Na grafu 12 je možné sledovat i vývoj počtu publikovaných obsahů v době, kdy se v ČR nevyskytoval žádný nakažený. Frekvence textů poprvé stoupla v období, kdy WHO vyhlásila stav globální zdravotní nouze. Další velmi výrazný nárůst je možné sledovat v období, kdy se objevují první nakažení v ČR. Přibližně v období vrcholu první vlny, na přelomu března, dosahuje svého vrcholu i množství zveřejněných obsahů. S klesajícím počtem nakažených klesá i počet publikovaných textů.

Korelaci je možné sledovat i u menších výkyvů, např. období 06.05.-26.05. a vrchol 01.07. Podobný trend se vyskytuje i v grafu 13, např. vrchol vlny 21.10. nebo naopak dosáhnutí minimální hodnoty a opětovný nárůst 25.11.

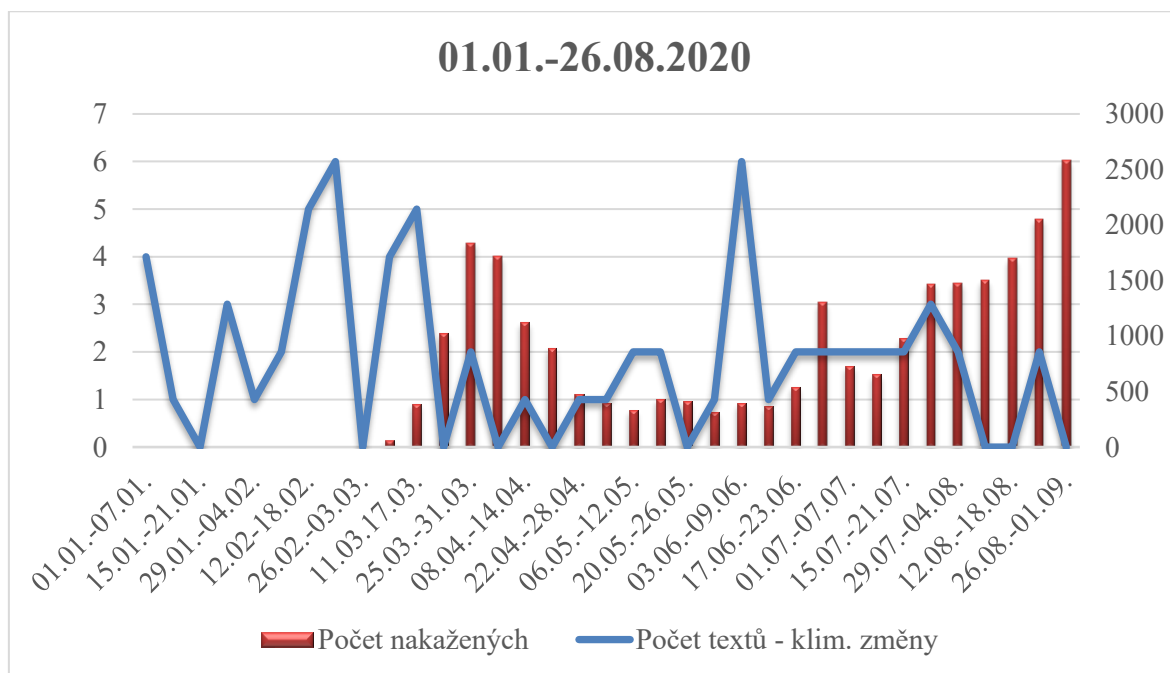
Graf 12: Rozložení počtu nakažených a počtu publikovaných textů s koronavirovou tematikou v období 1.1.-26.8.2020

Graf 13: Porovnání počtu nakažených a počtu textů s koronavirovou tematikou za období 12.8.-31.12.2020

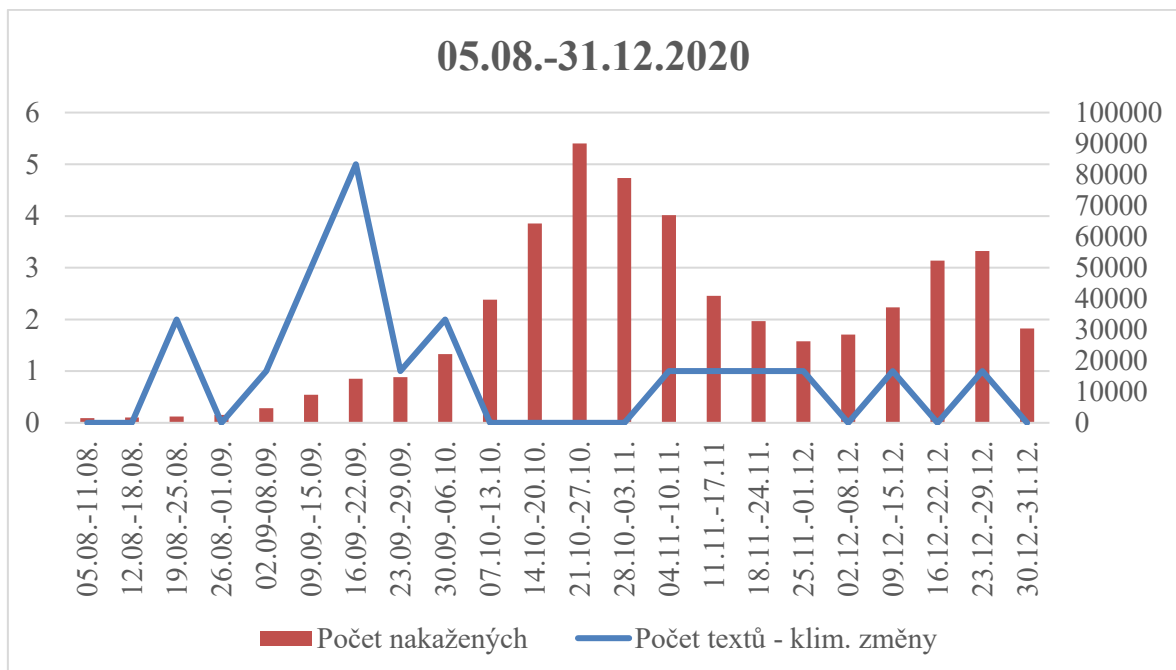
Grafy 14 a 15 porovnávají hodnoty počtu nakažených a počtu textů s tematikou klimatických změn. Zde však už analýza neukazuje jasné souvislosti. Je možné sledovat vrcholy počtů obsahů v období února a začátkem března. Se zvyšujícím se počtem nakažených klesá počet publikovaných textů. V druhé polovině grafu 14 však v některých místech dosahuje vrcholu v době, kdy dochází k zvyšování počtu nakažených. Počet obsahů opět klesá v červenci a srpnu, tedy v období se stoupajícím trendem v nárůstu nakažených.

V grafu 15 také vidno vrchol počtu publikovaných textů v týdnu od 16.9. V tomto čase dochází i ke zvyšování počtu nakažených. Od září do konce října nebyly publikovány žádné relevantní texty, zároveň to je období, kdy druhá vlna dosahuje svého vrcholu. Texty se objevují až v listopadu, kdy dochází k poklesu počtu přírůstků nakažených. Některé texty byly zveřejněny i v prosinci, kdy byl trend počtu nakažených opět rostoucí.

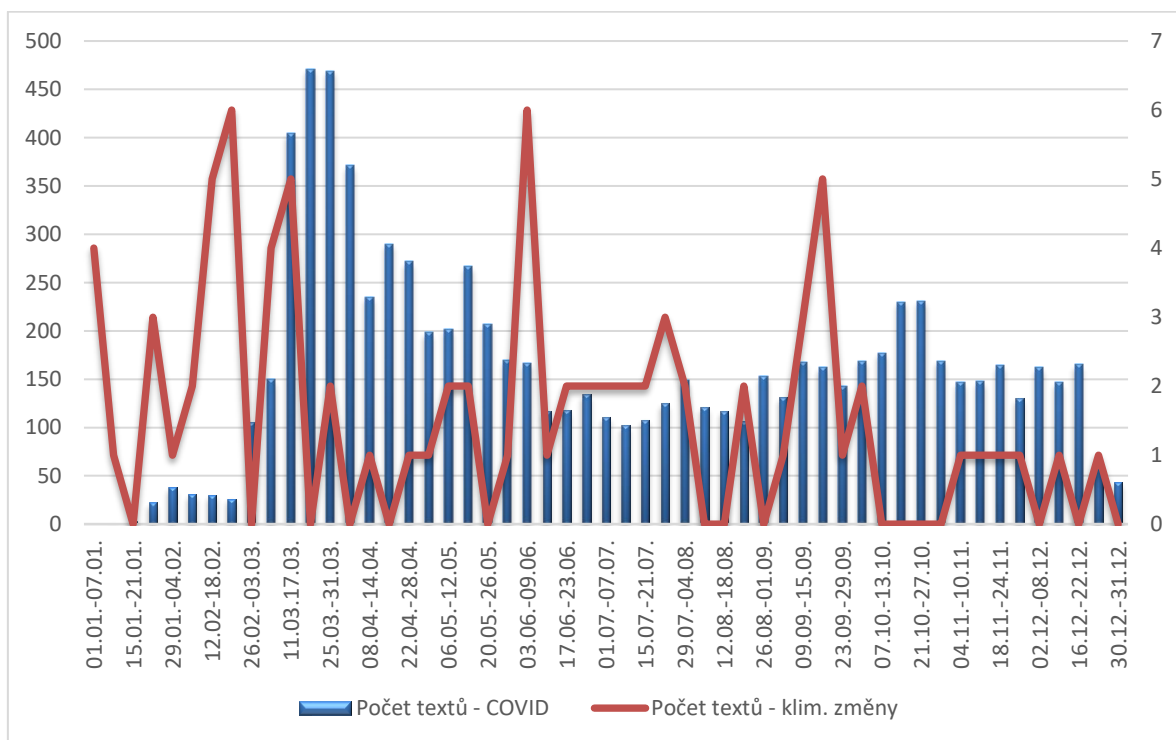

Graf 14: Rozložení počtu nakažených a počtu obsahů s tematikou klimatických změn v době od 1.1.2020 do 26.08.2020

Graf 16 zobrazuje počet publikovaných textů s tematikou koronaviru a klimatických změn. Jak již bylo prezentováno, existuje jistá korelace mezi počtem nakažených a počtem textů o koronaviru, proto by měl tento graf připomínat vývoj v grafu 14 a 15. Oproti grafu 14 je zde možné lépe pozorovat vývoj v lednu a únoru, avšak nic to nemění na faktu, že zde texty o klimatických změnách dosahují svého vrcholu. Trendy v dalším období se shodují s předešlými grafy a není tedy nezbytné je popisovat.

Graf 15: Porovnání počtu nakažených a počtu publikovaných textů souvisejících s klimatickými změnami za období 05.08.-31.12.2020

Graf 16: Porovnání relevantních počtu textů o koronaviru a počtu obsahů souvisejících s klimatickými změnami v roce 2020

6 Odpovědi na stanovené výzkumné otázky

Před samotnou analýzou byla stanovena hlavní výzkumná otázka a vedlejší otázky, které měly dopomoci k jejímu zodpovězení. V této kapitole se budu věnovat odpovědím na položené otázky a k nim formulovaným hypotézám.

Otázka 1: Jaký prostor věnovala MF Dnes mediálním obsahům s tematikou klimatických změn v letech 2019 a 2020?

Hypotéza 1: V roce 2020 bude ve srovnání s předešlým rokem množství publikovaných mediálních obsahů menší.

Odpověď 1: Hypotéza byla potvrzena. V roce 2020 došlo k poklesu celkového i relevantního počtu obsahů s danou tematikou. V roce 2019 bylo publikováno celkem 335 textů a 231 v roce 2020. Je to pokles o 31 % z celkového množství. Po analýze textů a odebrání nevhodících se textů, zůstal relevantní vzorek, který obsahoval 142 textů za rok 2019 a 83 textů za rok 2020. U relevantních obsahů byl tedy zaznamenán meziroční pokles o 41,5 %.

Otázka 2: Jak velkou důležitost přikládal sledovaný deník obsahům s tematikou klimatických změn v jednotlivých letech?

Hypotéza 2: Důležitost přikládaná klimatickým změnám v textech v roce 2019 byla vyšší v porovnání s rokem 2020.

Odpověď 2: Na hypotézu 2 může být nahlíženo dvojím způsobem, a to buď přes absolutní čísla nebo prostřednictvím poměru. Pokud bude důležitost hodnocena prvním způsobem, hypotéza bude potvrzena u obou proměnných. V roce 2019 se objevilo 10 obsahů na titulní stránce, zatímco následující rok jich bylo jen 8. To je pokles o 20 %. Znamená to, že MF Dnes považovala víc obsahů za dostatečně důležité na to, aby byly umístěny na úvodní straně. Obrazová příloha byla v roce 2019 využita u 83 obsahů, další rok u 59. Opět se jedná o pokles, tentokrát o 28,9 %. Pokud je na hypotézu nahlíženo přes poměr k celkovému počtu textů, je situace opačná a hypotéza neplatí. V roce 2019 se na titulní stranu deníků dostalo 7,5 % obsahů a grafická příloha byla využita u 58,5 %. Naproti tomu bylo v roce 2020 na úvodní straně publikováno 9,6 % relevantních obsahů a obrazová příloha byla součástí 62,7 % z nich. Podle těchto údajů tedy věnoval deník větší pozornost právě obsahům v roce 2020 a hypotéza 2 je nepravdivá.

Otázka 3: Jaká byla délka mediálních obsahů s tematikou klimatických změn v roce 2019 a 2020?

Hypotéza 3: Průměrná délka mediálních obsahů za rok 2020 bude menší ve srovnání s rokem 2019.

Odpověď 3: Hypotéze se nepotvrdila. Průměrná délka textů za rok 2019 byla 499 slov a v roce 2020 dosahovala hodnotu 538 slov. Meziročně je to nárůst o 7,8 %. Původně hypotéza počítala s tím, že z důvodu koronavirové krize bude MF Dnes věnovat menší prostor obsahům s tímto tématem, co se odzrcadlí i na celkové délce textu. Jedním z důvodů, proč se tato hypotéza nepotvrdila, může být kategorie do 100 slov. Z roku 2019 je zde zařazeno 18 obsahů, zatímco za rok 2020 je to jen 7 obsahů. V poměru k celkovému počtu obsahů je to 12,7 % za rok 2019 a 8,4 % v roce 2020. V důsledku nízkého počtu slov, kategorie do 100 slov významně snižuje průměr hodnot, a proto tento nepoměr mohl být jedním z faktorů, který ovlivnil konečnou hodnotu. Většimu průměru za rok 2020 napomáhá také nepoměr v kategorii 701-1000 a naopak škodí kategorie 101-400 a 401-700.

Otázka 4: Jaký je podíl obsahů souvisejících s klimatickými extrémními událostmi vůči ostatním tématům z oblasti klimatických změn?

Hypotéza 4: Klimatické extrémní události budou nejfrekventovanějším tématem z obsahů referujících o klimatických změnách.

Odpověď 4: Hypotéza byla potvrzena. Klimatické extrémní události jsou nejčastějším tématem z oblasti klimatických změn. Za rok 2019 dosahovaly podíl 24 % (34) ze všech obsahů a v roce 2020 dokonce 36 % (30). Jak již bylo zmíněno v kapitole 5, je zde kategorie jiné téma, které se skládá z velkého počtu malých témat, které mají samostatně jen nízké zastoupení. Jelikož se hypotéza zajímala o klimatické extrémní události, nebyly tyto kategorie navrženy jako samostatné hodnoty.

Otázka 5: Jaký je podíl mediálních obsahů zabývajících se klimatickými změnami z domácího a zahraničního prostředí?

Hypotéza 5: Většina obsahů bude referovat o domácích událostech. V důsledku dlouhotrvajících období sucha v sledovaném období se bude domácí zpravodajství zabývat nejvíce tímto tématem.

Odpověď 5: Hypotéza byla potvrzena. Domácím zpravodajstvím se zaobíralo 70,4 % (100) všech obsahů v roce 2019 a 59 % (49) v následujícím roce. Domácí zpravodajství tak výrazně dominovalo nad zahraničním. Tematicky se zaměřovalo na sucho. V roce 2019 to bylo 22 obsahů s podílem 15,5 % a v poměru k obsahům z domácího zpravodajství dosahovalo hodnotu 22 %. Za suchem následovaly protesty s 9,2 %. V roce 2020 byl podíl kategorie sucho vyšší, dosahoval hodnoty 20,5 % a podíl v rámci domácího zpravodajství byl 34,7 %.

Otázka 6: Existuje souvislost mezi denním přírůstkem nakažených v ČR a počtem publikovaných obsahů souvisejících s tematikou koronavirové krize?

Hypotéza 6: Se zvyšujícím se počtem nakažených se zvětší frekvence mediálních obsahů. Narůstající počet nakažených bude mít větší efekt na začátku krize.

Odpověď 6: Hypotéza byla potvrzena. Na základě pozorování vývoje počtu nakažených a publikovaných mediálních obsahů se dá usoudit, že zde existuje souvislost. Byly zde pozorovány stejné trendy. Pokud narůstal počet nakažených, zvyšoval se i počet publikovaných textů. Naopak, pokud počet nakažených klesal, snižoval se i počet obsahů na toto téma. Růst však není stejný v jednotlivých úsecích sledovaného období. Vrchol počtu publikovaných obsahů byl dosažen během vrcholu první vlny onemocnění COVID-19. Navzdory tomu, že v druhé polovině roku byly týdenní přírůstky mnohem větší než na jaře, nebyla už taková frekvence publikovaných textů zaznamenána. Souvislost to může mít i s tím, že toto téma bylo veřejnosti komunikováno už dlouho, a nebylo tedy tak zajímavé jako na začátku. Také se snížila frekvence výskytu u některých okruhů, např. v sportovním zpravodajství.

Otázka 7: Existuje souvislost mezi denním přírůstkem nakažených v ČR a počtem zveřejněných mediálních obsahů souvisejících s tématem klimatických změn?

Hypotéza 7: Se zvyšujícím se počtem nakažených se zmenšuje frekvence mediálních obsahů pojednávajících o klimatických změnách. Narůstající počet nakažených bude mít větší efekt na začátku krize.

Odpověď 7: Hypotéza se nepotvrdila. Z dostupných dat není možné potvrdit hypotézu. Podle analýzy vývoje existují časové úseky, kdy dochází k snížení počtu obsahů v době, ve které naopak narůstá počet nakažených, ale zároveň existuje i několik úseků, kde mají obě proměnné stejný trend. Podobný vývoj je zaznamenán i při porovnání počtu publikovaných textů o koronavirové krizi a klimatických změnách. Je však nutno dodat, že jen tyto dva sledované parametry nejsou dostatečným odzrcadlením vlivu krize a existují i další faktory, které mohou působit na mediální pokrytí tématu klimatických změn. Detailněji budou popsány v závěru této práce.

Závěr

Táto bakalářská práce se zabývala vlivem koronavirové krize na mediální pokrytí tématu klimatických změn. Ty patří v České republice ke kontroverzním tématům a zároveň nejsou vysoko v řebříčku čtenářské atraktivnosti. Z tohoto důvodu jsem předpokládal, že intenzita, s kterou koronavirová krize v roce 2020 působila, mohla ovlivnit mediální reprezentaci klimatických změn.

S ohledem na omezený rozsah práce jsem analyzoval jen jeden český deník. Vhodným kandidátem byla Mladá fronta Dnes, která je jedním z nejčtenějších deníků v ČR a také pravidelně informuje o událostech souvisejících s klimatickými změnami. Analyzované byly všechny mediální obsahy publikované v roce 2019 a 2020, které souvisely s klimatickými změnami a koronavirovou krizí. Jako nejvhodnější metodu pro analýzu velkého množství dat jsem zvolil kvantitativní obsahovou analýzu. Kritéria pro hodnocení jednotlivých témat nebyla rovnocenná a odvíjela se od formulovaných výzkumných otázek a hypotéz. Z důvodu velkého množství textů s koronavirovou tematikou a časové náročnosti analýzy jsem v nich sledoval jenom počty publikovaných relevantních obsahů v jednotlivých dnech. Tyto data sloužila k vytvoření přehledu vývoje z pohledu mediální instituce. Obsahy referující o klimatických změnách byly zkoumány detailněji. Analyzoval jsem prostor a důležitost, kterou jim MF Dnes přiřadila. Zajímal jsem se také o hlavní téma obsahů a jejich geografickou blízkost.

Rok 2020 byl časovým obdobím, na kterém jsem analyzoval vlivy koronavirové krize, zatímco rok 2019 byl kontrolním vzorkem, který reprezentoval „běžný“ stav bez pandemie. Komparací dat z jednotlivých období jsem dospěl k závěru, že koronavirová krize skutečně ovlivnila mediální pokrytí tématu klimatických změn. Zjistil jsem, že meziročně pokleslo množství publikovaných obsahů s tematikou klimatických změn o více než 40 %. Zároveň však stoupla průměrná délka jednotlivých obsahů. Hlavní podíl na tom má absence krátkých zpráv o délce do 100 slov v roce 2020. Jejich větší množství významně snížilo průměrný rozsah obsahů v kontrolním období. Během koronavirové krize došlo i k poklesu počtu textů umístěných na titulní straně a k snížení počtu obrazových příloh. V přepočtu na množství publikovaných obsahů se ale podíl v obou případech zvětšil. Analýza také potvrdila, že klimatickým změnám se ve většině případů věnuje domácí zpravodajství, které se zaměřuje na období sucha, která pravidelně sužují ČR již několik let. Analýza hlavních témat však způsobila menší potíže, a to z důvodu nedostatečného definování jednotlivých hodnot.

Původně jsem předpokládal, že stanovené hodnoty budou dostatečné na pokrytí většiny obsahů. Vyskytlo se však velké množství textů, které se zabývaly jiným tématem, a tak byly zařazeny do kategorie jiné téma, které se stalo nejvíce reprezentovanou hodnotou. Tato kategorie představovala velké množství témat s malým počtem zástupců. Fragmentace této hodnoty na menší celky by neměla vliv na konečné hodnocení otázky o frekvenci výskytu tématu klimatických extrémů, no přinesla by větší přehlednost a transparentnost. Na základě dostupných dat se také nepotvrdila hypotéza o vztahu mezi vývojem koronavirové krize a počtem publikovaných obsahu s tematikou klimatických změn.

Cílem mé práce bylo na základě stanovených parametrů dokázat vliv koronavirové krize. Výzkum však nesledoval příčiny, ale jen důsledky. Krize působila na samotnou mediální organizaci, ale i mimo ni. V rámci instituce narušila koronavirová krize zaběhnuté rutiny, změnila pracovní prostředí, snížila mobilitu pracovníků a svou existencí zasahovala i do procesu nastolování témat. Kvůli krizi se nekonaly protesty, mnohé konference a summity, o kterých mohlo být referováno v souvislosti s klimatickými změnami. Byla také narušena práce vědců, kteří nemohli pokračovat ve výzkumné či publikační činnosti. Právě výzkumem vlivu jednotlivých faktorů by se měl zabývat další výzkum v této oblasti.

Summary

The bachelor thesis focuses on the impact of the COVID-19 pandemic on the media coverage of the topic of climate change. The analysis was based on the examination of the articles published in 2019 and 2020 by daily newspaper Mladá fronta Dnes. Due to large amount of data quantitative content analysis was used.

Two different samples were examined. The first sample consisted of articles dealing with the topic of climate change. The space provided by Mladá fronta Dnes, the location on the title page, the use of visual aids, the length, the main topic, and the geographical proximity were monitored. The second sample consisted of coronavirus-related articles. In this case, the number of relevant articles published each day was examined. This gave the overview of the development of the pandemic from the perspective of the media institution.

A comparison of the obtained data showed that the coronavirus crisis negatively affected the coverage of the topic of climate change. There was a year-on-year decrease in most of the monitored attributes. Compared to 2019, 41.5% fewer articles were published. There was also a decrease in the number of articles on the title page and a smaller number of visual aids were used in 2020. However, in relation to the number of published articles, which as mentioned was lower in 2020, the share of both these attributes has increased. There was also an increase observed in the average length of the articles. The reason was the lower incidence of short reports compared to 2019. In most cases, articles on climate change were addressed in domestic news. The main theme was climate extremes, which in Czech Republic manifest mostly in form of drought. The hypothesis that there is a connection between the daily increase in infected and the number of published coronavirus-related articles was also confirmed. On the contrary, the assumption that there is a link between the number of infected and the number of published articles on climate change has not been confirmed. There have been several fluctuations that refute this hypothesis.

When evaluating the data, it is necessary to take into consideration the complexity of this issue. The pandemic not only took up media space but also affected various events, conferences, research, protests, etc. which would otherwise be reported. This is one of the reasons why there may not have been so many articles related to the topic of climate change in 2020. At the same time, the climate is volatile, and, in some years, there are fewer events that deserve their place in the media. Therefore, further research should focus on a long-term

evaluation of this trend and examine larger number of media.

Seznam grafů

GRAF 1: POČET PUBLIKOVANÝCH OBSAHŮ S TÉMATEM KLIMATICKÝCH ZMĚN	23
GRAF 2: TÝDENNÍ POČTY PUBLIKOVANÝCH RELEVANTNÍCH MEDIÁLNÍCH OBSAHŮ	24
GRAF 3: PŘEHLED LOKALIZACE TEXTŮ VZHLEDEM K JEJICH UMÍSTNĚNÍ NA TITULNÍ STRÁNCE	25
GRAF 4: PŘEHLED UŽITÍ OBRAZOVÝCH PŘÍLOH V TEXTECH	25
GRAF 5: PŘEHLED MEDIÁLNÍCH OBSAHŮ PODLE POČTU SLOV	26
GRAF 6: ROZLOŽENÍ TEXTŮ PODLE VÝSKYTU HLAVNÍHO TÉMATU.....	27
GRAF 7: PŘEHLED RELEVANTNÍCH OBSAHŮ PUBLIKOVANÝCH V ROCE 2019 V SOUVISLOSTI S HLAVNÍM TÉMATEM (V PROCENTECH).....	28
GRAF 8: PROCENTUÁLNÍ ZASTOUPENÍ HLAVNÍCH TÉMAT V TEXTECH PUBLIKOVANÝCH V ROCE 2020	28
GRAF 9: PŘEHLED ROZLOŽENÍ TEXTŮ PODLE JEJICH GEOGRAFICKÉ BLÍZKOSTI	29
GRAF 10: ROZLOŽENÍ HLAVNÍCH TÉMAT V ZÁVISLOSTI OD GEOGRAFICKÉ BLÍZKOSTI V MEDIÁLNÍCH OBSAZÍCH Z ROKU 2019	30
GRAF 11: VÝSKYT HLAVNÍCH TÉMAT V ZÁVISLOSTI OD GEOGRAFICKÉ BLÍZKOSTI V TEXTECH Z ROKU 2020	30
GRAF 12: ROZLOŽENÍ POČTU NAKAŽENÝCH A POČTU PUBLIKOVANÝCH TEXTŮ S KORONAVIROVOU TEMATIKOU V OBDOBÍ 1.1.-26.8.2020.....	32
GRAF 13: POROVNÁNÍ POČTU NAKAŽENÝCH A POČTU TEXTŮ S KORONAVIROVOU TEMATIKOU ZA OBDOBÍ 12.8.-31.12.2020	32
GRAF 14: ROZLOŽENÍ POČTU NAKAŽENÝCH A POČTU OBSAHŮ S TEMATIKOU KLIMATICKÝCH ZMĚN V DOBĚ OD 1.1.2020 DO 26.08.2020.....	33
GRAF 15: POROVNÁNÍ POČTU NAKAŽENÝCH A POČTU PUBLIKOVANÝCH TEXTŮ SOUVISEJÍCÍCH S KLIMATICKÝMI ZMĚNAMI ZA OBDOBÍ 05.08.-31.12.2020	34
GRAF 16: POROVNÁNÍ RELEVANTNÍCH POČTU TEXTŮ O KORONAVIRU A POČTU OBSAHŮ SOUVISEJÍCÍCH S KLIMATICKÝMI ZMĚNAMI V ROCE 2020.....	34

Použitá literatura

BURTON, Graeme a Jan JIRÁK, 2003. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 392 s. ISBN 80-85947-67-6.

ČTK, 2020. *Ledecká bodovala v obřím slalomu*. Mladá fronta Dnes. Praha: MaFra, 31(246), s. 13. ISSN 1210-1168.

GAFFNEY, Owen a Will STEFFEN, 2017. *The Anthropocene equation*. The Anthropocene Review. 4(1), s. 53-61. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/2053019616688022>

GALTUNG, Johan a Mari H. RUGE. *The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba nad Cyprus Crises in Four Norwegian Newspaper*. *Journal of Peace Research*. 1(2), 64-90. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/002234336500200104>

GROLL, Tomáš. *Mediální obraz lobbingu*. 2010. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. 131 s. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/82305>

JEŽEK, Petr, 2020. *Požár velkoskladu potravin způsobila nedbalost*. Mladá fronta Dnes. Praha: MaFra, 31(250), s. 13. ISSN 1210-1168.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ, 2003. *Média a společnost: Stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. Praha: Portál, 208 s. ISBN 80-7178-697-7.

MARAHOSY, Jennifer, ed., 2017. *Climate Change: The Facts 2017*. Melbourne: Institute of Public Affairs, 380 s. ISBN 978-0-909536-03-9.

MATHEZ, Edmond A. a Jason E. SMERDON, 2018. *Climate Change: The Science of Global Warming and Our Energy Future*. 2nd ed. New York: Columbia University Press, 520 s. ISBN 9780231172837.

MCCOMBS, Maxwell, 2004. *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge: Polity Press, 202 s. ISBN 0-7456-2313-1.

MCQUAIL, Denis, 2009. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4th ed. Praha: Portál, 640 s. ISBN 978-80-7367-574-5.

PHILANDER, George S., 2012. *Encyclopedia of Global Warming and Climate Change: Second edition*. 2nd ed. Thousand Oaks: SAGE Publications, 1641 s. ISBN 978-1-4129-9261-9.

REIFOVÁ, Irena et al., 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 328 s. ISBN 80-7178-926-7.

SEDLÁKOVÁ, Renáta, 2014. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 539 s. ISBN 9788024735689.

SENEVIRANTE, Sonia I., Neville NICHOLLS, David EASTERLING, Clare M. GOODESS, Shinjiro KANAE, James KOSSIN, Yali LUO, Jose MARENGO, Kathleen MCINNES, Mohammad RAHIMI, Markus REICHSTEIN, Asgeir SORTEBRG, Carolina VERA a Xuebin ZHANG. *Changes in climate extremes and their impacts on the natural physical environment*. In: *Managing the Risks of Extreme Events and Disasters to Advance Climate Change Adaptation*. Cambridge: Cambridge University Press, 2020, s. 109-230.

SHOEMAKER, Pamela J. a Stephen D. REESE, 1996. *Mediating the Message: Theories of Influences on Mass Media Content*. 2nd ed. New York: Longman, 313 s. ISBN 0-8013-1251-5.

SCHULTZ, Winfried, Helmut SCHERER, Lutz HAGEN, Irena REIFOVÁ a Jakub KONČELÍK, 2004. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 149 s. ISBN 80-246-0827-8.

TRAMPOTA, Tomáš, 2006. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 192 s. ISBN 80-7367-096-8.

ZELENÝ, Kryštof, 2019. *Veletrh láká k cestování*. Mladá fronta Dnes. Praha: MaFra, 30(14), s. 18. ISSN 1210-1168.

Internetové zdroje

BLACKWELL, Jasmine. *Record-breaking Atlantic hurricane season draws to an end: Improved forecasts, extensive preparedness helped protect lives and property*. National Oceanic and Atmospheric Administration: U.S. Department of Commerce [online]. 24. listopad 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.noaa.gov/media-release/record-breaking-atlantic-hurricane-season-draws-to-end>

California Department of Forestry and Fire Protection. *2020 Incident Archive* [online]. [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.fire.ca.gov/incidents/2020/>

ČTK. *Dívka, která šířila nákazu v klubu Techtle Mechtle, je terčem nenávistných reakcí.* Aktuálně.cz [online]. 3. srpna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/divka-ktera-sirila-nakazu-v-klubu-techtle-mechtle-je-tercem/r~649984bad56511ea842f0cc47ab5f122/>

Global Times. *China experiences 21 large-scale floods in 2020, setting historical record.* Global Times [online]. 23. září 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.globaltimes.cn/content/1201803.shtml>

HUGHES, Rebecca Ann. *Venice 1 Year On From Devastating Flooding: No More Acqua Alta?* Forbes [online]. 12. listopadu 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/rebeccahughes/2020/11/12/venice-1-year-on-from-devastating-flooding-no-more-acqua-alta/?sh=688a97df4809>

Insurance Information Institute. *Facts + Statistics: Wildfires* [online]. [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://www.iii.org/fact-statistic/facts-statistics-wildfires>

JÁGROVÁ, Zdeňka. *V rámci předběžné opatrnosti pražská hygiena nařídila pražským vysokým školám poskytujícím výuku a ubytování čínským studentům plnění mimořádných protiepidemických opatření.* Hygienická stanice hlavního města Praha [online]. 10. února 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: http://www.hygpaha.cz/dokumenty/v-ramci-predbezne-opatrnosti-prazska-hygiena-naridila-prazskym-vysokym-skolam-poskytujicim-vyuku-a-ubytovani-cinsky-m-studentum-plneni-mimoradnych-protiepidemickych-opatreni-4562_4562_161_1.html

Ministerstvo zdravotnictví ČR. *Celkový (kumulativní) počet osob s laboratorně prokázaným onemocněním COVID-19 dle KHS.* Onemocnění aktuálně [online]. [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19/prehledy-khs>

Ministerstvo zdravotnictví ČR. *Tisková konference k aktuální situaci v souvislosti s výskytem onemocnění koronavirem v Evropě.* Youtube [online]. 26. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=nXrd-0VnP5Y>

NUCCITELLI, Dana. *How climate change influenced Australia's unprecedented fires.* Yale Climate Connections [online]. 17. ledna 2020 [cit. 2021-04-20]. Dostupné z: <https://yaleclimateconnections.org/2020/01/how-climate-change-influenced-australias-unprecedented-fires/>

PŘÁDOVÁ, Daniela a Anita MEJZROVÁ. *První oběť koronaviru v Česku. „Zemřel spíš s ním než na něj“*. Seznam Zprávy [online]. 22. března 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prvni-obet-koronaviru-v-cesku-zemrel-spis-s-nim-nez-na-nej-95032>

ŠTĚPANYOVÁ, Gabriela. *Na Ministerstvu zdravotnictví zasedla kvůli koronaviru Ústřední epidemiologická komise* [online]. 27. února 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/na-ministerstvu-zdravotnictvi-zasedla-kvuli-koronaviru-ustredni-epidemiologicka-komise-uvnitř-videozaznam-tiskove-konference/>

ŠTĚPANYOVÁ, Gabriela. *Ochranná opatření Ministerstva zdravotnictví z důvodu šíření koronaviru ruší lety z Jižní Koreje a severu Itálie* [online]. 2. března 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/ochranna-opatreni-ministerstva-zdravotnictvi-z-duvodu-sireni-koronaviru-rusi-lety-z-jizni-koreje-a-severu-italie/>

VOJIŘ, Aleš a Michal JANKO. *Česko má za sebou první vlnu koronaviru: jsou tři scénáře, co se může dít dál*. Deník.cz [online]. 5. května 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/cesi-v-cislech/prvni-vlna-koronaviru.html>

World Health Organization. *Novel Coronavirus – China* [online]. 12. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.who.int/csr/don/12-january-2020-novel-coronavirus-china/en/>

World Health Organization. *Novel Coronavirus(2019-nCoV): Situation Report - 10* [online]. 30. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200130-sitrep-10-ncov.pdf?sfvrsn=d0b2e480_2

World Health Organization. *WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard* [online]. [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://covid19.who.int/>

World Health Organization (WHO). [*#China has reported to WHO a cluster of #pneumonia cases...*] In: Twitter [online]. 4. ledna 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://twitter.com/WHO/status/1213523866703814656>

World Health Organization (WHO): Country Office in the Czech Republic. [*Testování, trasování kontaktů a izolace...*]. Facebook [online]. 7. září [cit. 2021-04-19]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/WHOCesko/posts/3315115631902794>

ŽÁK, Michal. *Hamáček navrhne vládě vyhlášení nouzového stavu. Podle Babiše k tomu není důvod.* IRozhlas [online]. 2. března 2020 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/hamacek-vlada-opatreni-koronavirus-nouzovy-stav_2003021140_miz

Zkoumaný deník

Mladá fronta Dnes. 2019-2020. Praha: MaFra, 30-31, ISSN 1210-1168.

Seznam zkratek

BRS – Bezpečnostní rada státu

ICCP – Intergovernmental Panel on Climate Change

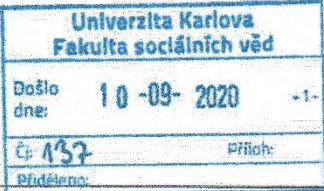
MF Dnes – Mladá fronta Dnes

WHO – World Health Organization

Teze bakalářské práce

SCHVÁLENO

16.9.20

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Ivan Hlinka	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2018	
E-mail diplomantky/diplomanta: 11791278@fsv.cuni.cz	
Studijní obor/forma studia: Mediální studia / kombinovaná forma	
Název práce v češtině: Vliv koronavirové krize na mediální pokrytí tématu klimatických změn v deníku Mladá fronta Dnes	
Název práce v angličtině: The impact of coronavirus crisis on the media coverage of climate change topic in Czech daily newspaper Mladá fronta Dnes	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2020/2021	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Koronavirová krize patří mezi nejmedializovanější události roku 2020. Dlouhá životnost tohoto tématu a výrazný prostor, který mu byl poskytnut, mají potenciál negativně ovlivnit výskyt pro publikum méně zajímavých obsahů. Jako příklad tématu, které mohlo být upozaděno, jsem si vybral problematiku klimatických změn. Přestože odborná diskuze v této oblasti probíhá už několik desetiletí, pozornost politiků, médií a veřejnosti si získala jen nedávno. Z tohoto důvodu není její postavení v mediálním prostoru stabilní a může být nahrazena aktuálnější událostí. Cílem mojí bakalářské práce je analyzovat vliv koronavirové krize na publikaci mediálních obsahů v deníku Mladá fronta Dnes, které se dotýkají tématu klimatických změn. Analýza bude založena na komparaci mediálních obsahů zveřejněných v roce 2019 a 2020.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod: vzhled do tématu, stanovení cílů bakalářské práce, evaluace použité literatury 2. Uvedení do problematiky, klimatické změny a koronavirus: seznámení s důležitými událostmi v sledovaném období 3. Mediální teorie: definice základních pojmů – zpravodajské hodnoty, nastolování témat, konstrukce sociální reality 4. Metodologie výzkumu: formulace výzkumných otázek a hypotéz, charakteristika vzorku a proměnných 5. Komparativní obsahová analýza a prezentace výsledků na základě srovnání zvolených témat: Analýza mediálního obsahu, prezentace a komparace získaných dat 6. Odpovědi na stanovené výzkumné otázky 7. Závěr 8. Summary 9. Přílohy: grafy, kopie důležitých textů apod. 10. Použitá literatura a prameny 	
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): Deník Mladá fronta Dnes v období 1.1.2019 – 31.12.2020	

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Komparativní obsahová analýza

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

MCQUAIL, Denis. Úvod do teorie masové komunikace. Vyd. 4. Praha: Portál, 2009. 639 s. ISBN 9788073675745

Rozsáhlá učebnice základů masové komunikace s přesahem do praxe. Masová média (zvláště tisk, televize a rozhlas) mají v moderních společnostech zásadní a stále vzrůstající význam. Jsou prostředkem moci, rozhodujícím zdrojem výkladů sociální reality a představ o ní, klíčem ke slávě a postavení a poskytují v nemalé míře i zábavu. Proto jsou masová média podrobována nejen veřejnému hodnocení a regulaci, ale stala se i předmětem teoretických úvah.

MCCOMBS, Maxwell E. Setting the agenda: the mass media and public opinion, Vyd. 2. Cambridge: Polity Press. 2014. 208 s. ISBN 9780745661094.

Autor popisuje výběr témat, která masová média zprostředkovávají pomocí svých zpráv společnosti. Důraz je kladen zejména na charakteristiky, podle kterých jsou témata vybírána ke zpracování a distribuci směrem k publiku. Kniha pojednává o působení výběru témat na veřejné mínění a o jeho dalších konsekvencích.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014. 539 s., [4] s. obr. příl. Žurnalistika a komunikace. ISBN 9788024735689.

Publikace uvádí čtenáře do metodologie a empirického výzkumu sociálních věd, provádí jej jeho jednotlivými etapami a poskytuje vodítka pro případnou samostatnou vědeckou práci v oblasti výzkumu médií. Hlavní snahou autorky je představit nejčastěji užívané postupy ve výzkumech médií a kultury realizovaných v České republice. Čtenáři si tak osvojí základní pravidla vědecké práce a postupy vytváření a ověřování poznatků v oblasti mediálních, kulturních a částečně i komunikačních studií. Text představuje především linii vycházející ze sociologické tradice.

PHILANDER, S. George. Encyclopedia of Global Warming and Climate Change, Vyd. 2. Thousand Oaks: SAGE Publications, 2012. 1720 s. ISBN 9781412992619.

Obsáhla encyklopedie představuje důležitý zdroj informací o globálním oteplování a o lidských aktivitách a přirozených jevech, které ovlivňují klimatické změny ve světě. Poskytuje přehled vědeckých i historických pramenů a snaží se o přiblížení komplexní problematiky klimatických změn laické veřejnosti i akademické obci. Zaobírá se polarizujícími teoriemi a rolí společnosti, ekonomiky a průmyslu na vznik klimatických změn.

MATHEZ, E. A., & SMERDON, J. E. Climate Change: The Science of Global Warming and Our Energy Future. Vyd. 2. New York: Columbia University Press, 2018. 520 s. ISBN 9780231172820.

Autoři předkládají vědecké poznatky o přirozeném procesu změn klimatu na planetě a o lidské aktivitě, která negativním způsobem tento proces ovlivňuje. Kniha opisuje přírodní jevy v atmosféře a oceánech, uhlíkový cyklus a základní poznatky, které jsou nutné pro pochopení probíhajících klimatických změn a upozorňuje na události, které mohou nastat v příštích letech.

MAROHASY, Jennifer, ed. Climate Change: The Facts 2017. Vyd. 1. Melbourne: Institute of Public Affairs, 2017, 402 s. ISBN 9780909536039.

Publikace obsahuje 22 esejí, které přináší kritický pohled na dominantní ideový proud v oblasti klimatických změn. Autoři se nesnaží vyvrátit existenci klimatických změn, považují je za cyklický, přírodní jev, a proto zpochybňují pouze současné vědecké postupy a závěry, které obviňují člověka z urychlení tohoto procesu. Zamýšlejí se také nad vlivem, který mají média, politici a různé instituce na vytváření veřejného mínění o klimatických změnách.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

doc. PhDr. Barbora Osvaldová

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU.